

No. Kelas: 85 Yn
No Perolehan: T 0994
Tarikh: 18 MAR 1986

POLA-POLA SOSIO-EKONOMI DAN
MASALAH-MASALAH PEKERJA ESTET
(SATU KAJIAN KES DI LADANG BUKIT KARANGAN, KULIM, KEDAH)

YONG LAN SIANG
NO. MATRIK 044174

Projek Penyelidikan
Bagi Memenuhi Sebahagian
Daripada Syarat-Syarat Untuk
Ijazah Sarjana Muda Sastera

Jabatan Antropologi dan Sosiologi
Universiti Malaya
Kuala Lumpur
Sessi 1985/86

SINOPSIS

Penyelidikan ini ialah mengenai keadaan sosio-ekonomi dan masalah-masalah yang dihadapi oleh pekerja estet. Kajian ini dijalankan di Ladang Bukit Karangan, Kulim, Kedah.

Bab I membincangkan tujuan dan bidang kajian di mana kemiskinan dilihat sebagai masalah sosial di kalangan pekerja estet. Metode kajian untuk mengutip data dan kesulitan yang dihadapi semasa menjalankan kajian juga disebut dalam bab ini. Latarbelakang kawasan kajian diberi dalam Bab II di mana kedudukan tempat kajian, sejarahnya, taburan penduduk dan penempatan disebut secara ringkas. Kemudahan-kemudahan yang terdapat dalam estet, pertumbuhan-pertumbuhan dan kegiatan ekonomi penduduk estet juga dibincangkan. Seterusnya dalam Bab III, penemuan-penemuan kajian dibentang dan dianalisiskan. Beberapa aspek sosio-ekonomi dibincangkan dengan menggunakan data-data yang didapati dari kajian. Bab IV pula memberi penilaian tentang keadaan sosio-ekonomi dan mengaitkannya dengan masalah-masalah yang dihadapi oleh pekerja estet. Sebagai kesimpulan analisis teoritis diberi dan diikuti dengan saranan-saranan untuk menyelesaikan masalah kemiskinan.

3.5	Kemiskinan	50
3.6	Nilai dan Sikap	63
3.7	Kegiatan Merau Lapang	66

BAB IV - KESIMPULAN	<u>KANDUNGAN</u>	69
4.1 Penilaian Keadaan Sosio-ekonomi dan Masalah-		
Penghargaan .. Yang Dihadapi		ii
Sinopsis		iii
Kandungan		iv
Senarai Jadual		vi
Peta		viii
Lampiran : Soal Selidik		
BAB I - PENDAHULUAN		1
1.1 Tujuan dan Bidang Kajian		1
1.2 Kepentingan Kajian		3
1.3 Metode Kajian		4
1.4 Kesulitan Kajian		5
BAB II - LATARBELAKANG KAWASAN KAJIAN		7
2.1 Kedudukan Geografi dan Pentadbiran		7
2.2 Sejarah		8
2.3 Penduduk dan Penempatan		10
2.4 Kemudahan-kemudahan Yang Terdapat Di Estet		15
2.5 Pertubuhan-pertubuhan Sosial, Agama dan Politik		19
2.6 Kegiatan Ekonomi		22
BAB III- PERSEMBAHAN DAN ANALISIS PENEMUAN-PENEMUAN KAJIAN		29
3.1 Struktur Keluarga		29
3.2 Pekerjaan, Pendapatan dan Perbelanjaan		36
3.3 Hak Milik		47
3.4 Pendidikan		49
3.5 Kesihatan		60
3.6 Nilai dan Sikap		63
3.7 Kegiatan Masa Lapang		66

BAB IV - KESIMPULAN	69
4.1 Penilaian Keadaan Sosio-ekonomi dan Masalah-	
masalah Yang Dihadapi	69
4.2 Analisis Teoritis	78
4.3 Saranan-saranan	78
Bibliografi	82
Lampiran : Soal Selidik	
1980	13
2.6 Bilangan tabung tinggal di kampung	14
2.7 Jenis bekalan air minum	18
2.8 Jenis bekalan elektrik	18
2.9 Jenis tandas yang digunakan	19
2.10 Bilangan ketua rumah mengikut jenis pekerjaan dan bangsa	23
2.11 Tempat kerja ketua rumah	24
2.12 Bilangan ketua rumah yang mempunyai kerja sampingan	24
3.1 Bilangan ahli keluarga	31
3.2 Jumlah anak yang dilahirkan	32
3.3 Umur ketua rumah	32
3.4 Taburan penduduk ikut kumpulan umur dan jantina	33
3.5 Tempat asal bapa ketua rumah mengikut bangsa..	34
3.6 Hubungan ketua rumah dengan isteri sebelum berkahwin	35
3.7 Tempat asal isteri ketua rumah mengikut bangsa	36
3.8 Taburan pendapatan ketua rumah mengikut bangsa dan jantina	38
3.9 Taburan pendapatan selsirumah dengan bilangan ahli dalam keluarga	39
3.10 Taburan pendapatan selsirumah dengan bilangan orang bekerja	41
3.11 Jumlah kiriman wang dari luar kampung	41
3.12 Perbelanjaan keluarga	44
3.13 Simpanan/Saham	45

SENARAI JADUAL

<u>Jadual</u>		
2.1	Bilangan penduduk estet 1982	10
2.2	Bilangan penduduk estet 1985	10
2.3	Bilangan isirumah mengikut bangsa	12
2.4	Taburan penduduk estet mengikut bangsa	13
2.5	Taburan penduduk di Malaysia dan negeri Kedah, 1980	13
2.6	Bilangan tahun tinggal di kampung	14
2.7	Jenis bekalan air minum	18
2.8	Jenis bekalan elektrik	18
2.9	Jenis tandas yang digunakan	19
2.10	Bilangan ketua rumah mengikut jenis pekerjaan dan bangsa	23
2.11	Tempat kerja ketua rumah	24
2.12	Bilangan ketua rumah yang mempunyai kerja sambilan	24
3.1	Bilangan ahli keluarga	31
3.2	Jumlah anak yang dilahirkan	32
3.3	Umur ketua rumah	32
3.4	Taburan penduduk ikut kumpulan umur dan jantina	33
3.5	Tempat asal bapa ketua rumah mengikut bangsa	34
3.6	Hubungan ketua rumah dengan isteri sebelum berkahwin	35
3.7	Tempat asal isteri ketua rumah mengikut bangsa	36
3.8	Taburan pendapatan ketua rumah mengikut bangsa dan jantina	38
3.9	Taburan pendapatan seisirumah dengan bilangan ahli dalam keluarga	39
3.10	Taburan pendapatan seisirumah dengan bilangan orang bekerja	41
3.11	Jumlah kiriman wang dari luar kampung	41
3.12	Perbelanjaan keluarga	44
3.13	Simpanan/Saham	45

3.14	Kerja Dahulu	46
3.15	Cita-cita untuk menukar kerja	46
3.16	Kepunyaan rumah kediaman	47
3.17	Pemilikan harta benda	49
3.18	Peringkat pelajaran ketua rumah ikut jantina	52
3.19	Peringkat pelajaran bapa ketua rumah	52
3.20	Bilangan kanak-kanak mengikut jenis aliran persekolahan	54
3.21	Bilangan anak bersekolah	55
3.22	Perbelanjaan sekolah	56
3.23	Bilangan murid menerima bantuan buku dan bantuan wang	57
3.24	Bilangan murid yang memasuki kelas bimbingan dan kelas tadika	58
3.25	Bilangan berhenti sekolah pada Darjah 6 atau ke bawah	59
3.26	Bilangan buta huruf	59
3.27	Tempat selalu dapat rawatan	62
3.28	Tempat kelahiran anak terakhir	63
3.29	Ingin tinggal di kampung selama-lamanya ..	65
3.30	Ingin anak tinggal dan bekerja di kampung ..	65
3.31	Kerja baik untuk anak	65
3.32	Perbandingan kemudahan yang disediakan untuk buruh pada 1977 dan 1980	67

Skil 1: 3.500.000

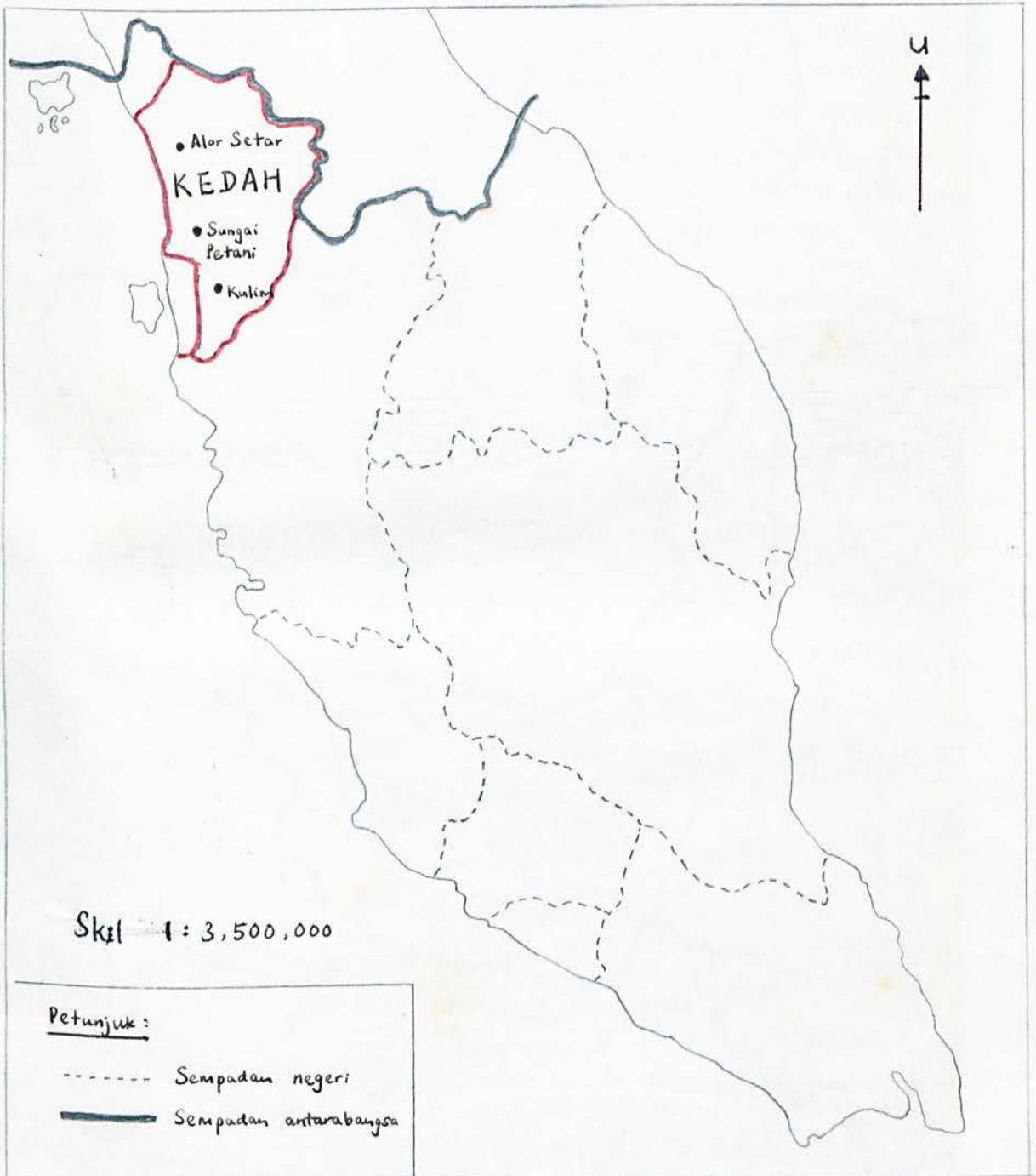
Petunjuk

..... Skema Peta

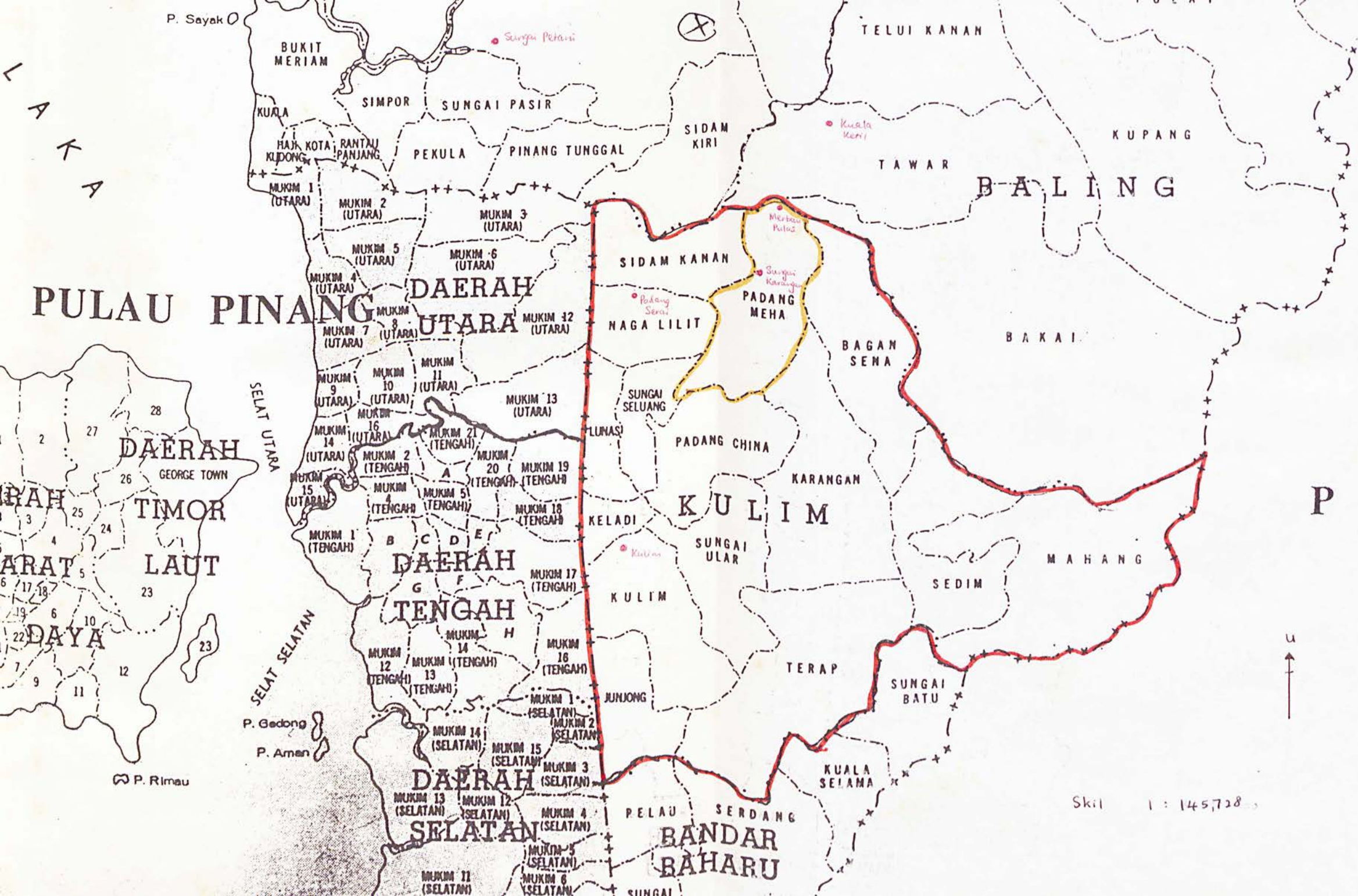
..... Skema Peta

PETA I

Kedudukan Negeri Kedah Dalam Malaysia Barat

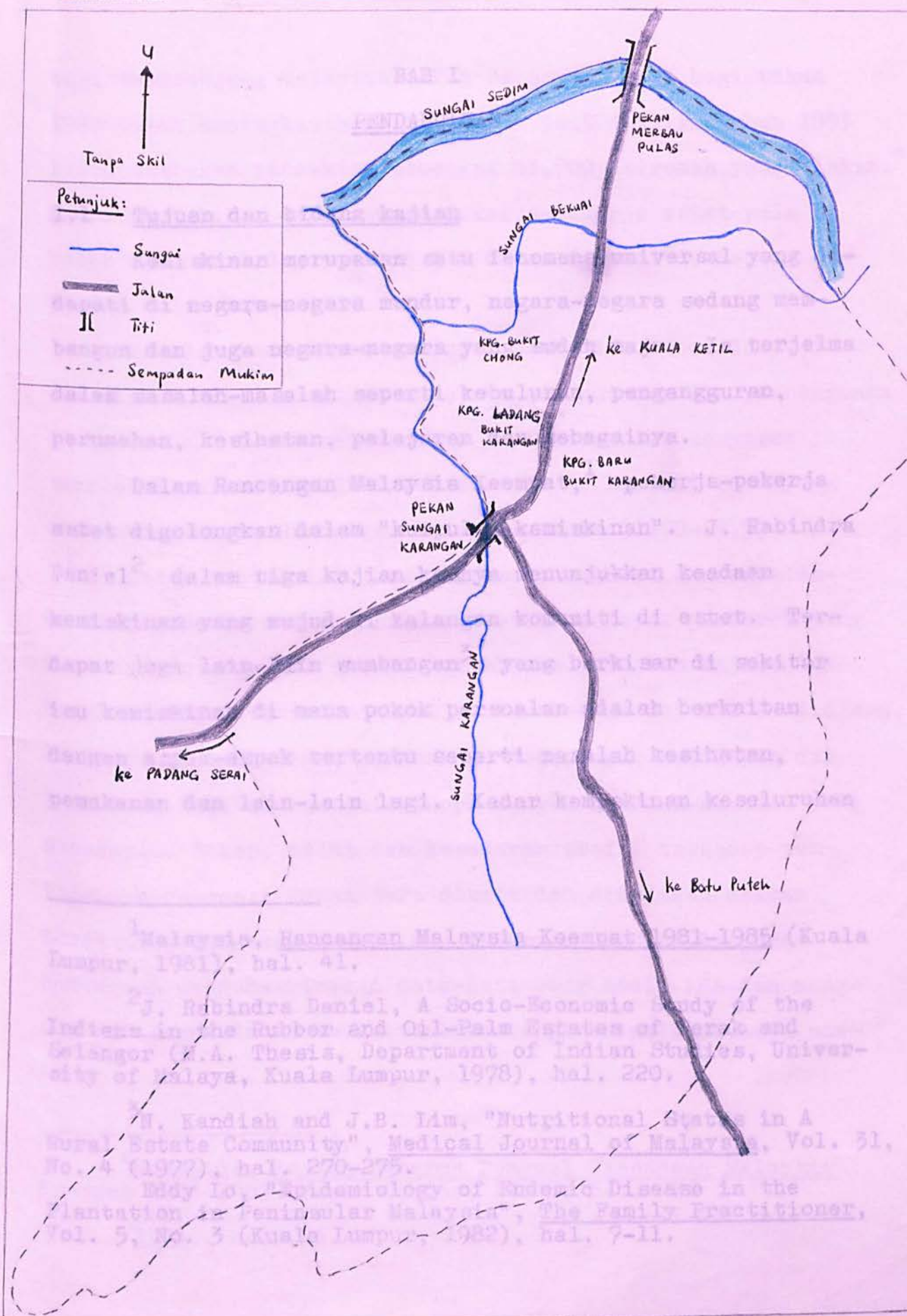

PETA III - Kedudukan Tempat Kajian Dalam Mukim Padang Meha

¹ Malaysia, Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985 (Kuala Lumpur, 1981), hal. 41.

² J. Rabindra Daniel, A Socio-Economic Study of the Indians in the Rubber and Oil-Palm Estates of Perak and Selangor (M.A. Thesis, Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, 1978), hal. 220.

³ M. Kandiah and J.B. Iim, "Nutritional Status in A Rural Estate Community", Medical Journal of Malaysia, Vol. 31, No. 4 (1977), hal. 270-275.

⁴ Eddy Lo, "Epidemiology of Endemic Disease in the Plantation in Peninsular Malaysia", The Family Practitioner, Vol. 5, No. 3 (Kuala Lumpur, 1982), hal. 7-11.

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Tujuan dan bidang kajian

Kemiskinan merupakan satu fenomena universal yang di-
dapati di negara-negara mundur, negara-negara sedang mem-
bangun dan juga negara-negara yang sudah maju. Ia terjelma
dalam masalah-masalah seperti kebuluran, pengangguran,
perumahan, kesihatan, pelajaran dan sebagainya.

Dalam Rancangan Malaysia Keempat,¹ pekerja-pekerja
estet digolongkan dalam "kumpulan kemiskinan". J. Rabindra
Daniel² dalam tiga kajian kesnya menunjukkan keadaan
kemiskinan yang wujud di kalangan komuniti di estet. Ter-
dapat juga lain-lain sumbangan³ yang berkisar di sekitar
isu kemiskinan di mana pokok persoalan adalah berkaitan
dengan aspek-aspek tertentu seperti masalah kesihatan,
pemakanan dan lain-lain lagi. Kadar kemiskinan keseluruhan

---

¹Malaysia, Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985 (Kuala Lumpur, 1981), hal. 41.

²J. Rabindra Daniel, A Socio-Economic Study of the Indians in the Rubber and Oil-Palm Estates of Perak and Selangor (M.A. Thesis, Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, 1978), hal. 220.

³N. Kandiah and J.B. Lim, "Nutritional Status in A Rural Estate Community", Medical Journal of Malaysia, Vol. 31, No. 4 (1977), hal. 270-275.

Eddy Lo, "Epidemiology of Endemic Disease in the Plantation in Peninsular Malaysia", The Family Practitioner, Vol. 5, No. 3 (Kuala Lumpur, 1982), hal. 7-11.

bagi Semenanjung Malaysia ialah sebanyak 29.0% bagi tahun 1980 telah meningkat sedikit kepada 30.3 % dalam tahun 1983 iaitu tambahan kira-kira sebanyak 81,700 isirumah yang miskin.⁴ Kadar kemiskinan di kalangan pekerja-pekerja estet pula telah meningkat daripada 35.1 % dalam tahun 1980 kepada 54.6 % dalam tahun 1983.⁵

Masalah kemiskinan mendapat perhatian utama daripada pemerintah terutamanya dalam usaha perancangan dan pembangunan di Malaysia. Usaha membasmiakan kemiskinan dan menyusun semula masyarakat menjadi Matlamat Dasar Ekonomi Baru yang terkandung dalam Rancangan Malaysia Kedua (1970-1975).

Dalam kajian ini, keadaan sosio-ekonomi dan masalah-masalah pekerja estet dibincang untuk mendapat gambaran yang lebih jelas mengenai gejala kemiskinan. Tujuan kajian ini ialah meninjau beberapa aspek sosio-ekonomi seperti pendidikan, kesihatan, pendapatan, perumahan, pekerjaan, pemilikan dan lain-lain lagi dan mengaitkannya dengan masalah-masalah yang dihadapi. Sikap, nilai dan kesedaran sosial terhadap pembangunan dan masa depan juga dikaji dan dikaitkan dengan corak atau struktur sosial dan ekonomi. Kajian ini juga bertujuan mengemaskinikan data-data yang sedia ada dan menguji andaian-andaian teoretikal tentang kemiskinan iaitu ada-
lai bermaksud ia melibatkan ketiga-tiga kaum yang utama di

---

⁴Malaysia, Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985 (Kuala Lumpur, 1984), hal. 88.

⁵Ibid., hal. 93.

kah budaya miskin (culture of poverty) oleh Oscar Lewis sesuai digunakan untuk menerangkan kemiskinan yang berlanjutan. Dengan lain perkataan, adakah kemiskinan di kalangan pekerja-pekerja estet merupakan kebudayaan mereka yang tersendiri dan bukannya berdasarkan pada kekurangan pendapatan atau sebaliknya.

1.2 Kepentingan kajian

Kemiskinan adalah masalah sosial yang harus diambil langkah-langkah untuk mengatasinya. Kajian ini cuba menganalisis segala sebab dan punca kemiskinan dan memahami semua hubungannya dengan faktor-faktor kebudayaan, struktur masyarakat dan sejarah yang telah mempengaruhi atau menimbulkannya. Kajian ini penting kerana belum ada sebarang kajian yang dijalankan di kawasan ini. Bahan-bahan yang didapati dari kajian ini memperkatakan tentang masyarakat luar bandar dan berguna untuk membantu pihak-pihak yang berkenaan membuat dasar dan rancangan yang lebih berkesan.

Lagi pun, sebanyak 68.8 % daripada jumlah isirumah miskin di Semenanjung Malaysia terdapat dalam sektor pertanian, termasuk sektor ladang.⁶ Pekerja-pekerja estet juga terdiri daripada orang-orang Melayu, Cina dan India. Ini bermaksud ia melibatkan ketiga-tiga kaum yang utama di

---

⁶Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985, hal. 51.

Malaysia. Pada tahun 1980, dari 253,170 pekerja estet, 48 % terdiri daripada orang India, 38 % orang Melayu dan 14 % orang Cina.⁷

1.3 Metode kajian

Pengkaji mengutip data dengan dua cara yang utama.

Data primari dikumpul dengan membuat kajian luar di estet sementara data sekunder pula didapati dari kajian perpustakaan, buku-buku, makalah-makalah dan artikel-artikel yang sesuai dibaca oleh pengkaji.

Untuk mendapat data primari, pengkaji telah tinggal di kawasan kajian selama sebulan. Pengkaji membuat kajian tinjauan (pilot survey) pada mula-mulanya dan membuat banci listing dengan mencatatkan tiap-tiap keluarga dalam estet dalam Borang Listing. Lepas itu, 50 keluarga dipilih untuk temuramah berdasarkan persampelan sistematik. Soal selidik yang disediakan telah digunakan untuk temuramah. Pengkaji juga menggunakan kaedah pemerhatian untuk mendapat bahan-bahan tertentu seperti kegiatan masa lapang, kebersihan kampung dan lain-lain lagi. Bahan-bahan tambahan dikutip melalui temuramah dengan beberapa orang tertentu seperti penghulu, ketua kampung dan mandur. Selain daripada itu, pengkaji juga menyimpan sebuah buku catitan untuk merekodkan

---

⁷Ministry of Labour and Manpower, Labour and Manpower Report (Kuala Lumpur, 1980), hal. 8.

segala kejadian dalam estet semasa tinggal di sana. Lepas itu, pengkaji membuat perbandingan antara maklumat yang dikutip.

1.4 Kesulitan kajian

Dalam membuat kajian di estet, pengkaji menghadapi beberapa kesulitan. Kebanyakan penduduk berasa syak hati, takut-takut pengkaji adalah orang yang dihantar oleh kerajaan untuk menyiasat sesuatu. Tetapi selepas diterangkan tujuan sebenar, kebanyakan penduduk sanggup bekerjasama dalam menjawab soalan-soalan yang dikemukakan. Namun begitu, adalah susah mendapat keterangan yang betul dan tepat mengenai pendapatan, perbelanjaan, simpanan, hutang, harta dan juga soalan-soalan sensitif tentang politik. Soalan-soalan yang bersifat personal seperti ini serta soalan-soalan mengenai sikap, nilai dan cita-cita didapati agak sukar bagi mereka menentukan jawapan yang serta merta dan tegas. Sikap dan keadaan demikian adalah perkara yang universal di kalangan anggota masyarakat luar bandar yang konservatif, takut dan mensyaki orang-orang yang menanya hal-hal diri mereka.⁸

Pengkaji juga menghadapi kesulitan bahasa. Penduduk bangsa India tidak fasih dalam Bahasa Malaysia dan tidak faham apa pengkaji tanya. Jadi pengkaji perlu menanya soalan-

---

⁸Yang, Hsin-Pao, Fact-Finding With Rural People; A Guide to Effective Social Survey (Food and Agriculture Organisation of the United Nations, 1965), hal. 63.

soalan berkenaan kepada anak mereka dan lepas itu anak mereka akan menerangkan kepada mereka.

Untuk mendapatkan ketua rumah sewaktu melawat adalah juga satu masalah kepada pengkaji. Kebanyakan ketua rumah tidak ada di rumah kerana menghadiri kenduri di kampung berdekatan, pergi ke pekan atau membuat kerja sambilan di ladang. Ada setengah kaum wanita tidak tahu jawab soalan-soalan yang ditanya, jadi pengkaji terpaksa pergi ke rumah itu pada waktu yang lain bila suami mereka berada di rumah. Pengkaji juga mendapati ada setengah keluarga yang memasang radio dengan kuat semasa temuramah dijalankan mengakibatkan kurang dengar untuk kedua-dua pihak. Ada pula responden yang menjawab soalan sambil menonton talivisyen atau berjudi.

Rumah-rumah di estet tidak diatur mengikut nombor, jadi pengkaji juga menghadapi kesulitan untuk mencari rumah-rumah tertentu. Pembantu kerjaluar dari estet ini telah banyak memberi pertolongan dalam masalah tersebut.

Satu kesulitan lagi ialah semua soalan dalam borang soal-selidik bukan direka-bentukkan oleh pengkaji. Jadi pengkaji menghadapi masalah terpaksa menanya soalan yang tidak berkenaan dengan topik kajian yang dipilih sementara soalan yang lebih sesuai kurang atau tidak ditanya. Dalam proses menganalisis data, banyak maklumat yang tidak berkenaan terpaksa ditinggalkan.

BAB II

LATARBELAKANG KAWASAN KAJIAN

2.1 Kedudukan geografi dan pentadbiran

Kajian ini dijalankan di daerah Kulim, negeri Kedah. Tiga buah kampung telah dipilih untuk dikaji iaitu Kampung Ladang Bukit Karang, Kampung Baru Bukit Karang dan Kampung Bukit Chong. Bukit Karang letaknya 17 batu dari Kulim dan 18 batu dari Sungai Petani. Berdekatan dengannya ada beberapa buah pekan kecil iaitu Kuala Ketil yang jarak 5 batu darinya, Merbau Pulas 3 batu, Sungai Karang (Titi Karang) 2 batu dan Padang Serai sejauh 6 batu darinya. Luas kawasan Ladang Bukit Karang ialah 1546 ekar dan 20 ekar digunakan untuk penempatan.¹

Daerah Kulim dibahagikan kepada 15 mukim dengan 14 orang penghulu. Ladang Bukit Karang terletak di Mukim Setai, Padang Meha di bawah penghulu Encik Mat Esa Awang. Terdapat 20 buah kampung dan 2 buah pekan di mukim ini. Tiap-tiap kampung diketuai oleh seorang ketua kampung. Ketua kampung untuk ketiga-tiga kampung tersebut ialah En. Ramasamy untuk Kampung Ladang Bukit Karang, En. Saad bin Yusoff untuk Kampung Baru Bukit Karang dan En. Mustafa untuk Kampung Bukit Chong. Ladang getah yang dibahagi-bahagikan menjadi ketara-tara tahun salapas Merdeka. Sehingga tahun 1965, lebih dari 200,000,000 ekar ladang getah kepunyaan orang-orang Eropah telah dijual dan dibahagikan kepada tanah-tanah yang kecil, biasanya 50 ekar atau kurang.

---

¹ Sumber : Ketua Kampung Ladang Bukit Karang.

Sumber : Penghulu Mukim Padang Meha.

Sumber : Mander (En. Ch'ng Li Keng).

2.2 Sejarah

Pada tahun 1920an, Ladang Bukit Karangan sebenarnya digunakan untuk menanam ubi kayu. Lepas itu, sebuah syarikat Inggeris, Boustead Company, telah membeli tanah tersebut dan mula menanam pokok getah di bawah Jitra Rubber Plantation. Pada tahun 1967, perpecahan ladang (fragmentation)² berlaku. Ladang getah kepunyaan orang Inggeris itu telah dibahagi-bahagikan setelah dijual kepada pelabur-pelabur tempatan.³ Mengikut seorang mandur yang telah tinggal di sana selama 20 tahun, Ladang Bukit Karangan adalah ladang yang terakhir di negeri Kedah di mana perpecahan ladang berlaku. Pada masa pengkaji membuat kajian di ladang tersebut, ladang itu sudah dibahagikan kepada lebih dari 80 lot dan mempunyai lebih kurang 70 orang pemilik.⁴

Orang yang mula-mula membeli ladang daripada orang Inggeris ialah dua orang Chettiar dari Sitiawan dan Alor Setar, iaitu En. Krishnan dan En. Ramasamy. Lepas itu, mereka membahagi-bahagikan ladang lagi dan menjual kepada orang lain.

---

²K.S. Sandhu, Indians in Malaya : Some Aspects of Their Immigration and Settlement (1786-1957). (London : Cambridge University Press, 1969), hal. 255. Luas ladang getah yang dibahagi-bahagikan menjadi ketara pada tahun-tahun selepas Merdeka. Sehingga tahun 1965, lebih dari 200,000,000 ekar ladang getah kepunyaan orang-orang Eropah telah dijual dan dibahagikan kepada tanah-tanah yang kecil, biasanya 50 ekar atau kurang.

³Sumber : Ketua Kampung Ladang Bukit Karangan.

⁴Sumber : Mandur (En. Ch'ng Li Kang).

Pekerja-pekerja estet yang sudah pun tinggal di rumah-rumah yang tersedia dahulu dibenarkan terus duduk di sana tetapi mereka tidak dapat grant tanah masing-masing. Grant tanah dibuat atas nama tiga orang yang dilantik untuk menjaga kawasan itu. En. Muniandy, En. Vello dan En. Ramasamy ditugaskan menjaga Kampung Ladang Bukit Karangan sementara En. Saad, En. Ali dan En. Rejab menjaga Kampung Baru Bukit Karangan. Tiap-tiap tahun, cukai tanah dikutip dari penduduk-penduduk oleh wakil tersebut dan dibayar melalui peguam. Ada usaha untuk membahagikan grant kepada penduduk masing-masing tetapi nampaknya tidak berjaya.

Dari temubual dengan penduduk-penduduk, didapati mereka lebih suka bekerja untuk orang Inggeris. Ini adalah disebabkan kemudahan-kemudahan yang diberi seperti klinik di estet, majikan mengupah pengasuh untuk menjaga anak supaya ibu-ibu juga boleh bekerja. Kanak-kanak pekerja estet dihantar ke sekolah dengan landrover. Majikan juga mengupah seorang penjaga untuk menjaga keamanan dan keselamatan estet. Pada keseluruhannya, keadaan estet adalah bersih. Dengan lain perkataan, kebajikan pekerja-pekerja estet banyak diberi perhatian oleh majikan Inggeris kalau dibandingkan dengan pemilik-pemilik ladang masa ini yang lebih mementingkan keuntungan.

Jumlah

107

646

Sumber⁵

⁵Sumber untuk semua jadual dalam projek penyelidikan ini adalah berdasarkan data dari kajian di Ladang Bukit Karangan, kecuali dinyatakan.

2.3 Penduduk dan penempatan

Penduduk di Ladang Bukit Karangan terdiri daripada orang Melayu, orang India dan orang Cina. Dalam banci yang dijalankan pada tahun 1982, didapati bilangan penduduk ketiga-tiga kampung tersebut adalah seperti di bawah :

Jadual 2.1

Bilangan Penduduk Estet 1982

Kampung	Bil. Isirumah	Jumlah Penduduk
Kpg. Idg. Bukit Karangan	60	374
Kpg. Baru Bukit Karangan	44	267
Kpg. Bukit Chong	15	84
Jumlah	119	725

Sumber : Penghulu Mukim Padang Meha

Apabila pengkaji membuat banci listing di ketiga-tiga kampung tersebut, didapati yang berikut :

Jadual 2.2

Bilangan Penduduk Estet 1985

Kampung	Bil. Isirumah	Jumlah Penduduk
Kpg. Idg. Bukit Karangan	57	353
Kpg. Baru Bukit Karangan	39	229
Kpg. Bukit Chong	11	64
Jumlah	107	646

Sumber⁵

---

⁵Sumber untuk semua jadual dalam projek penyelidikan ini adalah berdasarkan data dari kajian di Ladang Bukit Karangan, kecuali dinyatakan.

Dari jadual 2.1 dan 2.2, didapati jumlah penduduk pada tahun 1982 ialah 725 orang manakala pada tahun 1985, ia menurun kepada 646 orang. Ini mungkin disebabkan oleh penduduk yang berpindah ke tempat lain untuk bekerja atau berhijrah ke bandar, terutamanya bagi generasi muda. Laporan Am Banci Penduduk⁶ melaporkan orang yang lebih muda lebih cenderung berpindah daripada orang-orang yang lebih tua. Kebanyakan orang yang berpindah adalah dari umur 15-39 tahun, terutamanya pada 20-29 tahun. Pemusatan migran pada umur-umur ini tidaklah menghairankan memandangkan perpindahan adalah berhubung dengan pekerjaan dan perkahwinan. Laporan tersebut juga menunjukkan lebih ramai orang lelaki berpindah daripada orang perempuan dan negeri Kedah mempunyai kadar yang tertinggi di kalangan negeri-negeri yang mempunyai migrasi keluar.

Jadual 2.3 memberi gambaran tentang bilangan isirumah di estet mengikut bangsa. Didapati 54 buah keluarga Melayu, 43 buah keluarga India dan 10 buah keluarga Cina menetap di tiga kampung tersebut. Untuk kajian ini, pengkaji hanya pilih 50 buah keluarga yang terdiri daripada 25 buah keluarga Melayu, 20 buah keluarga India dan 5 buah keluarga Cina. 43.6 % daripada penduduk di estet manakala orang India dan Cina merupakan 43.6 % dan 8.4 % masing-masing. Kalau dibanding-

---

⁶Jabatan Perangkaan Malaysia, Laporan Am Banci Penduduk (Kuala Lumpur, 1983), hal. 61-83.

Jadual 2.3

Bilangan Isirumah Mengikut Bangsa

Bangsa	Bil. Isirumah	%
Melayu	54	50.5
India	43	40.2
Cina	10	9.3
Jumlah	107	100

Penduduk Kampung Ladang Bukit Karangan terdiri daripada 4 buah keluarga Melayu, 43 buah keluarga India dan 10 buah keluarga Cina. Mereka duduk di sebelah kiri Ladang Bukit Karangan. Kampung Baru Bukit Karangan pula terletak di sebelah kanan Ladang Bukit Karangan dan ia diasingkan dari kampung pertama oleh sebatang jalanraya. Penduduknya pula terdiri daripada semua orang Melayu iaitu 39 buah keluarga. Kampung Bukit Chong terletak di sebelah kiri pendalaman Ladang Bukit Karangan manakala kedua-dua kampung tersebut berada di tepi jalan sahaja. Penduduknya terdiri daripada 11 buah keluarga orang Melayu.

Taburan penduduk Ladang Bukit Karangan mengikut kumpulan etnik ditunjukkan dalam jadual 2.4. Orang Melayu merupakan 48.0 % daripada penduduk di estet manakala orang India dan Cina merupakan 43.6 % dan 8.4 % masing-masing. Kalau dibandingkan dengan jadual 2.5, maka didapati taburan penduduk etnik India di estet ini adalah merupakan bilangan yang kedua besar.

Jadual 2.4

Taburan Penduduk Estet Mengikut Bangsa, 1985

Bangsa	Bilangan	%
Melayu	310	48.0
India	282	43.6
Cina	54	8.4
Jumlah	646	100

Jadual 2.5

Taburan Penduduk di Malaysia dan negeri Kedah, 1980

Bangsa	Malaysia (%)	Kedah (%)
Melayu	55.3	71.9
Cina	33.8	18.7
India	10.2	7.7
Lain-lain	0.7	1.7

Jadual 2.6 menunjukkan bahawa 82.2 % daripada ketua keluarga dari ketiga-tiga kampung itu mendiami di sana kurang dari 30 tahun. Hanya 7.5 % tinggal di sana lebih dari 40 tahun. Ini menunjukkan mungkin ketua rumah yang lebih tua sudah meninggal dunia.

Rumah-rumah di Kampung Bukit Chong dibina berasingan dan jauh antara satu sama lain. Rumah-rumah ini terletak di

Jadual 2.6

Bilangan Tahun Tinggal di Kampung

Bil. tahun tinggal di kampung	Bil. Ketua Keluarga	%
0 - 10	28	26.2
11 - 20	29	27.1
21 - 30	31	28.9
31 - 40	11	10.3
41 - 50	6	5.6
51 - 60	2	1.9
Jumlah	107	100

Rumah-rumah di Kampung Ladang Bukit Karangan didirikan berderet-deret. Sederet rumah mengandungi 5 atau 6 buah rumah. Rumah-rumah yang berderet ini tidak teratur, terdapat sederet di sini dan deret yang lain pula di tempat lain. Hanya rumah-rumah yang didiami oleh pengurus dan kerani pada zaman Inggeris dibinakan berasingan. Di kampung ini, terdapat sebuah rumah untuk pengurus dan dua buah rumah untuk kerani.

Rumah-rumah di Kampung Baru Bukit Karangan pula tidak didirikan berderet-deret, tetapi berasingan dan berkaki pula seperti kebanyakan rumah orang Melayu. Rumah-rumah di kampung ini di binakan di tepi jalan tar yang bercabang dari jalanraya besar. Rumah-rumah di sepanjang jalan tar itu didirikan berdekatan antara satu sama lain.

Rumah-rumah di Kampung Bukit Chong dibina berasingan dan jauh antara satu sama lain. Rumah-rumah ini terletak di

pendalaman ladang di kalangan pokok-pokok getah. Keadaan di beberapa buah rumah di kampung ini kurang memuaskan. Rumah-rumah itu dibuat dengan mengikat kayu-kayu yang didapati dan kelihatan setengah-tengah rumah hendak runtuh.

2.4 Kemudahan-kemudahan yang terdapat di estet

Ladang Bukit Karangan terletak di tepi jalan besar dari Baling ke Kulim. Jalan besar itu dibina oleh kerajaan negeri Perak untuk mengangkut bijih timah ke Pulau Pinang.⁷ Jalan tambak merah di Kampung Ladang Bukit Karangan menghubungkan dengan jalan besar tadi. Di Kampung Baru Bukit Karangan pula terdapat jalan tar. Perkhidmatan bas dan teksi telah tersedia di sepanjang jalan besar itu. Setiap 30 minit, sebuah bas akan melalui perhentian bas berhampiran dengan tempat kediaman penduduk estet. Perkhidmatan ini berhenti selepas pukul 7.00 petang kerana tidak ramai orang menggunakannya. Perkhidmatan pos merupakan salah satu daripada hanya beberapa cara untuk menghubungkan kawasan luar bandar dengan kawasan lain di negara ini.⁸ Perkhidmatan pos diadakan 3 kali seminggu. Penduduk estet juga boleh menghantar surat melalui posman. Ada juga penduduk estet yang pergi ke wakil pos di Sungai

⁷Sumber : Penghulu Mukim Padang Meha.

⁸Kementerian Kewangan Malaysia, Laporan Ekonomi 1983/84 (Kuala Lumpur, 1984), hal. 202.

Karangan atau pejabat pos di Padang Serai untuk mengirim surat. Wakil pos merupakan kemudahan perkhidmatan pos⁹ terutamanya kepada penduduk luar bandar.

Penjual-penjual sayur dan daging juga datang ke estet tiap-tiap hari. Kebanyakan penduduk estet membeli sayur-sayuran daripada mereka. Penduduk yang mempunyai kenderaan sendiri kadang-kadang pergi ke Merbau Pulas, Sungai Karangan, Padang Serai atau Kuala Ketil untuk membeli-belah. Terdapat 3 buah kedai runcit di Kampung Ladang Bukit Karangan dan sebuah di Kampung Baru Bukit Karangan. Barang-barang keperluan boleh didapati dari kedai-kedai ini.

Sedikit sebanyak kemudahan rekreasi terdapat di ketiga-tiga buah kampung ini. Misalnya terdapat di Kampung Baru Bukit Karangan sebuah gelanggang badminton. Di Kampung Ladang Bukit Karangan pula terdapat tempat lapang yang boleh digunakan untuk bermain bola. Tempat ini telah dijadikan padang bola dengan menegak dua batang tiang sebagai pintu gol. Sebuah dewan buruk terletak di Kampung Ladang Bukit Karangan. Pada masa dahulu, dewan ini digunakan oleh majikan untuk menayang wayang gambar untuk pekerja estet. Tetapi sekarang, orang-orang India masih menggunakan tempat ini bila ada apa-apa perayaan.

Sebuah kuil yang dibina pada tahun 1950an terletak di penempatan orang-orang India. Orang-orang India sembahyang

¹⁰ Rancangan Malaysia Keempat 1981-85, hal. 77.

¹¹ Laporan Ekonomi 1983/84, hal. 198.

⁹ Ibid.

di kuil ini pada tiap-tiap hari Jumaat jam 5.00 petang. Untuk penduduk Melayu pula, disediakan sebuah madrasah di Kampung Baru Bukit Karang. Budak-budak pergi ke sana untuk pendidikan agama pada waktu petang. Kadang-kadang perjumpaan penduduk-penduduk Melayu juga diadakan di sana.

Kerajaan telah memperluaskan dan memperkukuhkan kemudahan dan perkhidmatan sosial seperti bekalan air paip dan elektrik untuk membantu lagi mutu kehidupan golongan miskin¹⁰ kerana kualiti perumahan diukur dari segi pembekalan kemudahan asas. Jadi, tekanan diberi untuk meningkatkan pembekalan kemudahan-kemudahan asas terutamanya kepada penduduk-penduduk luar bandar.¹¹ Penduduk Kampung Ladang Bukit Karang dapat bekalan air pada tahun 1970 dan bekalan elektrik pada tahun 1978. Selain daripada itu, terdapat 3 buah telaga awam dan 8 buah paip awam di Kampung Ladang Bukit Karang. Penduduk Kampung Baru Bukit Karang pula mendapat bekalan air pada tahun 1974 dan bekalan elektrik pada tahun 1978. Bagi Kampung Bukit Chong, segala perkhidmatan ini tidak dinikmati oleh penduduknya. Walaupun bekalan air disediakan di Kampung Ladang Bukit Karang dan Kampung Baru Bukit Karang, masih ada penduduk yang menggunakan air dari telaga terutamanya pada musim kemarau di luar rumah, selalunya di belakang rumah. Di Kampung Ladang

---

¹⁰Rancangan Malaysia Keempat 1981-85, hal. 77.

¹¹Laporan Ekonomi 1983/84, hal. 198.

mana bekalan air kurang. Jadual 2.7 dan 2.8 menunjukkan jenis bekalan air minum dan jenis bekalan elektrik yang digunakan oleh penduduk estet. Didapati 84 % daripada sampel yang dikaji mempunyai bekalan paip dalam rumah dan 94 % mempunyai bekalan elektrik.

Jadual 2.7

Jenis Bekalan Air Minum

Jenis bekalan air minum	Bil. Keluarga	%
Bekalan paip dalam rumah	42	84
Bekalan paip awam	2	4
Telaga	6	12
Jumlah	50	100

Jadual 2.8

Jenis Bekalan Elektrik

Jenis bekalan elektrik	Bil. Keluarga	%
Elektrik	47	94
Lampu minyak	3	6

Pada tahun 1980, kerajaan memberi kemudahan tandas dengan membekalkan mangkuk tandas kepada penduduk-penduduk estet. Di Kampung Baru Bukit Karangan, tandas didirikan di luar rumah, selalunya di belakang rumah. Di Kampung Ladang Bukit Karangan pula hanya rumah untuk pengurus dan kerani pada zaman Inggeris, tandas dibina dalam rumah. Tandas-tandas untuk pekerja estet disediakan di luar rumah. Pada mulanya,

penduduk setiap deret rumah di estet terpaksa berkongsi tandas. Sejak orang Inggeris meninggalkan estet ini, penduduk masing-masing mendirikan tandas sendiri di mana-mana tempat yang kosong. Selalunya keluarga yang mendiami di kedua-dua hujung deret rumah itu mempunyai tempat membina tandas, yang lain tidak ada tempat langsung. Jadi, tidaklah hairan didapati agak ramai daripada keluarga India tidak mempunyai tandas dan mereka membuang najis di longkang atau pun di ladang getah sendiri. Jadual 2.9 dapat memberi gambaran tentang jenis tandas yang digunakan oleh penduduk estet. 76 % daripada sampel yang dikaji menggunakan tandas curah dan 14 % tidak mempunyai tandas.

Jadual 2.9

Jenis Tandas Yang Digunakan

Jenis tandas	Bil. Keluarga	%
Tandas moden (flush)	1	2
Tandas curah	38	76
Lubang (pit)	4	8
Tiada tandas	7	14

2.5 Pertubuhan-pertubuhan sosial, agama dan politik

Masyarakat di Ladang Bukit Karangan bukan sahaja mengadakan interaksi antara individu dengan individu lain tetapi juga antara individu dengan kelompok. Ini boleh dilihat dari adanya usaha mereka dalam aktiviti sosial, agama dan politik. Hubungan sosial antara satu kaum dengan kaum yang

lain tidak menunjukkan darjah yang tinggi. Tetapi sebaliknya hubungan sosial antara orang Melayu dengan orang Melayu kelihatan lebih rapat dan mesra. Begitu juga hubungan lebih rapat antara orang India dengan orang India dan antara orang Cina dengan orang Cina.

Kajian yang dijalankan di ladang tersebut menunjukkan 78 % daripada sampel kajian terlibat dalam pertubuhan. 8 % menyertai Persatuan Belia, 8 % menyertai Rela, 6 % menyertai Persatuan Peladang, 2 % menyertai PAS, 32 % menyertai UMNO Cawangan Bukit Karangan, 30 % menyertai MIC Cawangan Sungai Karangan dan 4 % menyertai MCA Cawangan Merbau Pulas.

Kesatuan Kebangsaan Pekerja Ladang (NUPW) ialah satu kesatuan yang ahlinya terdiri daripada berbagai-bagai kaum yang bekerja dalam estet. Kesatuan ini bertujuan memperjuangkan nasib kaum buruh di estet dari penindasan oleh pihak majikan dan hal-hal yang berhubung dengan keadaan pekerjaan, sosial dan gaji pekerja. Kajian J. Rabindra Daniel¹² di ladang getah dan kelapa sawit di negeri Perak dan Selangor menunjukkan 70 % pekerja estet menjadi ahli NUPW. 60.2 % pekerja estet di Estet Bulumong, Tangkak, Johor, menjadi ahli NUPW.¹³ Tetapi kajian di Ladang Bukit

---

¹²J. Rabindra Daniel, op. cit., hal. 164.

¹³Minhat bin Mion, Pekerja-pekerja Estet dan Masalah-masalah, Satu kajian ke atas Estet Bulumong, Tangkak, Johor. (Latihan Ilmiah bagi memenuhi keperluan ijazah Sarjana Muda Sastera, Jabatan Pengajian Melayu, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1971), hal. 43.

Karangan pula menunjukkan tiada pekerja estet menjadi ahli NUPW sungguhpun ada di antara mereka yang pernah menjadi ahli NUPW beberapa tahun dahulu. Beberapa faktor menyebabkan pekerja-pekerja estet tidak menjadi ahli NUPW. Di antaranya ialah sikap yang benar-benar sedar tentang peranan kesatuan masih belum lagi mendalam di kalangan mereka. Mereka tidak sedar tentang mustahaknya kesatuan demi pelindung nasib mereka. Ramai yang rasa kesal kerana pernah memasuki NUPW dengan belanjakan yuran tiap-tiap bulan tanpa apa-apa faedah yang boleh mereka nampak. Gaji adalah soal yang utama kepada pekerja-pekerja tetapi terlalu banyak diperkatakan sedangkan hasilnya tidak seberapa menyebabkan mereka tidak berminat dengan kesatuan.

Penduduk yang beragama Islam di Ladang Bukit Karangan bersembahyang di masjid di Sungai Karangan pada tiap-tiap hari Jumaat. Jabatan Ugama Islam negeri Kedah mengupah seorang guru ugama untuk memberi kelas ugama kepada budak-budak yang berumur 7-12 tahun di madrasah yang terletak di Kampung Baru Bukit Karangan. Madrasah itu juga merupakan tempat perhimpunan untuk orang-orang Melayu di kawasan ini.

Orang India pula bersembahyang di kuil pada petang hari Jumaat. Kuil juga merupakan satu tempat di mana orang bertemu dan bergaul di antara satu sama lain. Tiap-tiap tahun satu perayaan tahunan diadakan pada bulan September untuk menyembah dewa Mahamariamman. Kenduri diadakan selepas perayaan itu dan semua penduduk estet dijemput untuk perayaan tersebut. Kadangkala, pengurus estet juga mengambil bahagian

dalam perayaan kuil biasanya sebagai patron. Perayaan Thai Poosam juga merupakan perayaan yang penting bagi orang-orang India di estet.

Di estet, selalu terdapat kenduri perkahwinan dan penduduk seluruh estet akan dijemput. Dengan cara ini, penduduk estet dapat berkenal-kenalan antara satu sama lain. Jadi, bolehlah dikatakan perhubungan di antara kaum di estet ini adalah baik. Institusi-institusi sosial seperti masjid, kuil, kerjasama dan kenduri memainkan peranan mengeratkan perhubungan antara anggota-anggota komuniti di estet. Biasanya, penghulu mukim juga dijemput untuk menghadiri apa-apa kenduri dan perjumpaan yang diadakan.

2.6 Kegiatan ekonomi

Penduduk di Ladang Bukit Karangan melibatkan diri dalam berbagai kegiatan ekonomi. 53.3 % daripada ketua rumah di tempat kajian bekerja sebagai penoreh getah. Menoreh getah adalah kegiatan ekonomi yang utama dalam estet. Lain-lain pekerjaan yang berkaitan dengan aktiviti perladangan termasuk mandur dan buruh merupakan 14.9 % daripada ketua rumah di ladang tersebut. 13.1 % daripada ketua rumah tidak bekerja. 60 % daripada 50 keluarga yang dipilih merupakan penoreh getah.

Jadual 2.10

Bilangan Ketua Rumah Mengikut Jenis Pekerjaan dan Bangsa

Pekerjaan	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
Penoreh getah	26	26	5	57	53.3
Mandur	2	3	1	6	5.6
Buruh	4	6	-	10	9.3
Pengurus	-	1	-	1	0.9
Kerani	-	-	1	1	0.9
Polis	1	-	-	1	0.9
Guru	2	-	-	2	1.9
Pemandu	3	4	1	8	7.5
Pekerja Kilang	1	-	-	1	0.9
Peniaga	2	-	-	2	1.9
Pengawal Keselamatan	2	-	-	2	1.9
Kontrek tanah/pembinaan	2	-	-	2	1.9
Tidak bekerja	9	3	2	14	13.1
Jumlah	54	43	10	107	100

Ramai daripada anak ketua rumah bekerja di kilang-kilang di Kulim. Baru-baru ini terdapat banyak kilang didirikan seperti kilang-kilang sarung tangan, pakaian dalam, kayu, radio, kasut, rotan dan sebagainya. Kebanyakan pekerja kilang terdiri daripada kaum perempuan. Mengikut seorang pemandu bas kilang yang menghantar pekerja kilang, kira-kira 40 orang dari Ladang Bukit Karangan bekerja di kilang-kilang di Kulim. Ada juga anak ketua rumah yang bekerja di tempat lain seperti Kuala Lumpur dan Pulau Pinang. Dari sampel kajian, 80 % daripada ketua rumah bekerja di kampung ini sendiri. 8 % bekerja di luar kampung tetapi dalam mukim yang sama. 2 % bekerja

di luar mukim. Jadual 2.11 menunjukkan tempat kerja ketua rumah.

Jadual 2.11

Tempat Kerja Ketua Rumah

Tempat kerja	Bil. Ketua Rumah	%
Kampung ini	40	80
Luar Kampung (mukim sama)	4	8
Luar Mukim	1	2
Tidak bekerja	5	10

30 % daripada sampel kajian mempunyai kerja sampingan iaitu ^{16 %} terdiri daripada orang Melayu, 10 % orang India dan 4 % orang Cina. Kerja sampingan itu termasuk menjual air batu, menanam sayur, menternak ayam, menangkap ikan, membina rumah, menjual insuran dan lain-lain kerja ladang seperti menaruh racun, memotong rumput dan sebagainya.

Jadual 2.12

Bilangan Ketua Rumah Yang Mempunyai Kerja Sambilan

Kerja sampingan	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
Ada	8	5	2	15	30
Tiada	17	15	3	35	70

Pada keseluruhannya, bab ini telah memberi satu gambaran am tentang latarbelakang kawasan kajian. Pada bab yang seterusnya, beberapa aspek sosio-ekonomi akan ditinjau dengan lebih terperinci untuk menerangkan serta memperjelaskan persoalan kajian ini.

Sebuah Rumah Di Kampung Baru Bukit Karang

Sebuah Rumah Di Kampung Bukit Chong

Kuil Orang India Di Kampung Ladang Bukit Karang

Madrasah Di Kampung Baru Bukit Karang

Dewan Buruk Yang Digunakan
Untuk Tayangan Gambar Pada Masa Dahulu

Budak-budak Bermain Bola Di Tempat Lapang

Sebuah Telaga Awam Di Kampung Ladang Bukit Karang

Tandas Pekerja Estet Yang Dibina Di Luar Rumah

BAB III

PERSEMBAHAN DAN ANALISIS PENEMUAN-PENEMUAN KAJIAN

3.1 Struktur keluarga

Keluarga merupakan unit asas dalam sesebuah masyarakat. Struktur keluarga ada kaitannya dengan aspek-aspek sosial dan ekonomi yang lain seperti pendidikan, perbelanjaan dan lain-lain lagi. Dalam kajian kes di Ladang Bukit Karangan, didapati keluarga yang besar sekali mempunyai 14 orang ahli dan yang kecil sekali mempunyai seorang ahli sahaja. Kebanyakan keluarga di ladang ini adalah keluarga nuklear yang terdiri dari suami, isteri dan anak-anak yang belum kahwin. Kadang-kadang datuk atau nenek juga tinggal bersama. Bentuk keluarga nuklear popular di sini kerana terdapat kecenderungan untuk berdikari, terutamanya dalam hal-hal ekonomi.¹ Keluarga gabungan tidak dapat diamalkan akibat corak penempatan yang begitu rupa dan juga saiz rumah di estet yang kecil. Lagi pun aktiviti-aktiviti ekonomi bagi satu-satu keluarga itu tidak lagi memerlukan pertolongan dari kaum keluarga dan anak-anak yang sudah berkahwin. Oleh itu, kehadiran mereka di dalam satu rumah yang sama tidak lagi dianggap perlu.

Anak-anak yang sudah berkahwin membentuk pula penghidupan di Kampung Chankat Larang, kawasan simpangan Melayu, Perak. Satu kajian tentang perubahan ekonomi dan sosial dalam sebuah masyarakat kampung Melayu. (Tesis M.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1967), hal. 199-200.

¹Hussein bin Mohamed, Struktur dan organisasi sosio-ekonomi kawasan Majlis Tempatan To' Uban, Pasir Mas, Kelantan. (Latihan Ilmiah bagi memenuhi keperluan ijazah Sarjana Muda Sastera, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1971), hal. 87.

baru yang dari segi ekonominya memisahkan mereka daripada ibubapa dan membentuk keluarga-keluarga kecil yang bebas.² Keadaan ini menunjukkan bahawa telah berlakunya perubahan-perubahan atau sekurang-kurangnya masyarakat ini telah mengalami sedikit sebanyak perubahan.³ Biasanya anak yang sudah kahwin tinggal di tempat lain atau di rumah lain dalam estet yang sama. Laporan Am Banci Penduduk⁴ menunjukkan bahawa antara tahun 1970 dan 1980, bilangan isirumah per-sendirian bertambah sebanyak 34 %. Pada tahun 1980, lebih kurang 55 % daripada semua isirumah terdiri daripada isirumah keluarga nuklear dan 28 % mengandungi isirumah keluarga lanjutan.

Jadual 3.1 menunjukkan bilangan ahli dalam keluarga mengikut bangsa. 29.9 % daripada keluarga di Ladang Bukit Karangan mempunyai 5-6 orang ahli keluarga dan 25.2 % mempunyai 7-8 orang ahli keluarga. 11.2 % mempunyai 1-2 orang ahli keluarga sementara 5.6 % mempunyai lebih daripada 11 orang ahli keluarga. Purata saiz isirumah di estet ini ialah 6.4 orang pada tahun 1985 berbanding dengan 5.2 orang pada tahun

---

²Mazidah bte. Haji Zakaria, Susunan ekonomi dan sosial Kampung Changkat Larang, kawasan simpanan Melayu, Perak. Satu kajian tentang perubahan ekonomi dan sosial dalam sebuah masyarakat kampung Melayu. (Tesis M.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1967), hal. 199-200.

³Hussein bin Mohamed, op. cit., hal. 95.

⁴Laporan Am Banci Penduduk, hal. 91.

1980 untuk Malaysia.⁵ Sebenarnya, angka ini lebih kerana ada anak-anak ketua keluarga yang berhijrah keluar mencari pekerjaan di tempat lain kerana tidak ada peluang pekerjaan yang baik di estet. Bilangan ahli keluarga yang ramai di estet mungkin disebabkan oleh kekurangan pengetahuan tentang perancangan keluarga.

Jadual 3.1

Bilangan Ahli Keluarga

Bil. ahli keluarga	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
1 - 2	8	3	1	12	11.2
3 - 4	10	7	2	19	17.8
5 - 6	15	13	4	32	29.9
7 - 8	15	10	2	27	25.2
9 - 10	3	7	1	11	10.3
11 ke atas	3	3	-	6	5.6
Jumlah	54	43	10	107	100

Jadual 3.2 pula dapat memberi gambaran yang lebih jelas tentang jumlah bilangan anak yang dilahirkan oleh isteri ketua rumah dalam 50 kes yang dikaji. 44 % daripada keluarga yang dikaji melahirkan 7-8 orang anak dan 68 % melahirkan lebih daripada 4 orang anak. Besar kemungkinan ketua rumah yang lebih tua kurang didedahkan kepada pengetahuan perancangan keluarga. 38.3 % daripada ketua rumah berumur lebih daripada

---

⁵Ibid.

50 tahun dan 29.9 % berumur antara 41 hingga 50 tahun. Hanya 11.2 % berumur 21-30 tahun.

Jadual 3.2

Jumlah Anak Yang Dilahirkan

Bil. anak yang dilahir	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
0 - 2	1	4	1	6	12
3 - 4	4	4	2	10	20
5 - 6	3	7	-	10	20
7 - 8	15	5	2	22	44
9 - 10	1	-	-	1	2
11 ke atas	1	-	-	1	2
Jumlah	25	20	5	50	100

Jadual 3.3

Umur Ketua Rumah

Umur (tahun)	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
21 - 30	4	8	-	12	11.2
31 - 40	10	9	3	22	20.6
41 - 50	15	14	3	32	29.9
51 - 60	16	6	1	23	21.5
61 - 70	7	4	1	12	11.2
71 - 80	1	2	2	5	4.7
81 ke atas	1	-	-	1	0.9
Jumlah				107	100

Jadual 3.4

Taburan Penduduk Ikut Kumpulan Umur Dan Jantina

Umur	Lelaki	Perempuan	Jumlah	%
0 - 10	28	25	53	16.5
11 - 20	64	55	119	37.0
21 - 30	17	30	47	14.6
31 - 40	12	17	29	9.0
41 - 50	18	24	42	13.0
51 - 60	13	9	22	6.8
61 ke atas	5	5	10	3.1
Jumlah	157	165	322	100

Berdasarkan Jadual 3.4, 37 % daripada penduduk estet berada dalam lengkungan umur 11-20 tahun. Besar kemungkinan penduduk dalam lengkungan umur ini masih di bawah jagaan ibubapa dan ramai yang masih bersekolah. Jadi mereka tinggal bersama-sama dengan ibubapa dalam estet. Penduduk yang berumur 21-30 tahun dan 31-40 tahun merupakan 14.6 % dan 9.0 % masing-masing. Mungkin ramai penduduk dalam lengkungan umur tersebut sudah berhijrah ke tempat lain mencari kerja atau menetap di tempat lain selepas berkahwin.

Kebanyakan daripada ketua rumah yang menetap di Ladang Bukit Karangan merupakan generasi yang kedua dan ketiga. Mereka dilahirkan di kawasan ini. Sebilangan kecil sahaja yang berasal dari luar mukim, daerah atau negeri. Mereka datang bekerja atau terus menetap di sini. Jadual 3.5 memberi gambaran tentang tempat asal bapa ketua rumah. 65 % daripada bapa ketua rumah India berasal dari negeri

India dan 60 % daripada bapa ketua rumah Cina berasal dari negeri China. Bagi ketua rumah Melayu pula, 36 % berasal dari daerah Kulim sendiri dan 36 % yang lain dari lain-lain tempat di negeri Kedah. Mereka yang berasal dari negeri-negeri luar dari negeri Kedah adalah dari negeri-negeri berdekatan seperti Perak, Perlis dan Pulau Pinang (Seberang Perai).

Jadual 3.5

Tempat Asal Bapa Ketua Rumah Mengikut Bangsa

Tempat asal	Melayu	%	India	%	Cina	%
India	-	-	13	65	-	-
China	-	-	-	-	3	60
Negeri-negeri luar dari Kedah	7	28	2	10	2	40
Kedah (Daerah Kulim)	9	36	4	20	-	-
Lain-lain tempat di Kedah	9	36	1	5	-	-
Jumlah	25	100	20	100	5	100

Banyak dari perkahwinan di estet ini berlaku dengan pilihan jodoh oleh ibubapa. Selalunya ibubapa ingin mengahwinkan anak mengikut pilihan mereka dan biasanya jodoh yang dipilih ada hubungan kekeluargaan atau mempunyai status yang hampir sama dengan mereka.⁶ Ada juga yang memilih

⁶Syed Husin Ali, Social Stratification in Kampung Bagan, (M.A. Dissertation, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1962), hal. 136.

jodoh sendiri atas persetujuan orang-orang tua. 78 % daripada ketua rumah tidak mempunyai apa-apa hubungan dengan isteri mereka sebelum berkahwin dan 22 % mempunyai hubungan kekeluargaan dengan isteri mereka. 42 % daripada isteri mereka berasal dari lain-lain tempat di negeri Kedah seperti Baling dan Pendang. Biasanya isteri-isteri mereka juga datang dari estet-estet di Baling. 28 % pula berasal dari daerah Kulim sendiri. Berbanding dengan kajian atas komuniti nelayan dan petani,⁷ didapati 47.2 % mempunyai kaitan kekeluargaan dengan isteri di kalangan petani dan 19.4 % mempunyai kaitan kekeluargaan dengan isteri di kalangan nelayan. Ini adalah kerana orientasi nilai tradisi di kalangan petani masih dipertahankan oleh sebilangan di kalangan mereka. Dikatakan harta milik keluarga tidak tumpah ke orang lain. Jadi, perkahwinan dengan keluarga dekat terutamanya sepupu sangat digalakkan.

Jadual 3.6

Hubungan Ketua Rumah Dengan Isteri Sebelum Berkahwin

Hubungan sebelum berkahwin	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
Tiada perhubungan	17	17	5	39	78
Perhubungan jauh	2	1	-	3	6
Perhubungan dekat	1	1	-	2	4
Sepupu	5	1	-	6	12

⁷Abdul Kadir bin Wan Yusoff, Kajian sosio-ekonomi komuniti nelayan dan petani (Tesis M.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1974), hal. 74.

Jadual 3.7

Tempat Asal Isteri Ketua Rumah Mengikut Bangsa

Tempat asal	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
India	-	4	-	4	8
China	-	-	1	1	2
Negeri-negeri luar dari Kedah	4	5	1	10	20
Kedah (Daerah Kulim)	10	3	1	14	28
Lain-lain tempat di Kedah	11	8	2	21	42

3.2 Pekerjaan, pendapatan dan perbelanjaan

Seperti yang disebutkan dalam Bab II, menoreh getah adalah kegiatan ekonomi yang utama dalam estet yang melibatkan 53.3 % ketua rumah di Ladang Bukit Karang. Tiap-tiap pagi, penoreh getah mula bekerja kira-kira pada pukul 6.30 pagi. Setiap pekerja akan menoreh 1 lot⁸ pokok getah yang mengandungi 450 pohon pokok getah atau 2 lot yang mengandungi 280 pohon pokok getah. Kerja menoreh mengambil masa kira-kira 3½ - 4 jam. Lepas itu, pekerja-pekerja akan mengutip susu getah dengan baldi dan menghantar ke bangsal yang berdekatan dengan basikal. Di sini, mandur akan menimbang susu getah dan lepas itu, susu getah dikutip oleh lori untuk

⁸ Lot ialah kawasan penoreh bekerja, luasnya tidak sama antara satu sama lain. Ia dikira mengikut bilangan pokok yang bergantung pula kepada jenis pokok. Tiap-tiap lot ditoreh bergilir-gilir.

di hantar ke kilang.

Pekerja estet dibayar mengikut banyak hasil yang diperolehi. Ini pula akan bergantung kepada jenis pokok yang ditoreh dan juga musim. Pada bulan Februari hingga bulan Mei, daun pokok getah luruh dan hasil yang diperolehi kurang. Dalam satu bulan selalunya pekerja estet bekerja 26 hari. Dalam bulan Mei yang lalu, pekerja estet hanya bekerja 17 hari sahaja kerana hari hujan. Pekerja estet dibayar mengikut kadar yang berlainan sedikit bagi pemilik yang berlainan. Biasanya mereka dibayar \$4.50 sebagai gaji tetap dan duit COLA (cost of living allowance) sebanyak \$1.00 sehari. Bagi susu getah melebihi 10 kg., setiap kg. lebihan dikira atas kadar \$0.32 se kg. Bagi segerap pula, kadarnya ialah \$0.22 se kg. Pekerja estet akan dibayar untuk hari kerja sahaja kerana sistem upah di estet adalah berasaskan bayaran harian. Gaji dibayar dua kali sebulan. Dalam lengkungan 5 - 7 haribulan pada awal bulan, pekerja estet akan dibayar dan ini merupakan bayaran baki pendapatan pekerja pada keseluruhannya. Pinjaman pula merupakan gaji juga tetapi upahnya tidak dibayar semua. Ia merupakan wang pendahuluan yang dibayar pada 20 haribulan. Pendapatan pekerja estet bergantung kepada keupayaan membawa lebihan susu, keadaan cuaca dan juga penentuan harga getah di pasaran dunia. Oleh kerana majikan yang berlainan memberi bayaran yang berlainan, struktur pendapatan jelas berhubungan dengan keadaan pekerjaan, peluang dan kemudahan yang diberi oleh pihak majikan. Tiap-tiap tahun, pekerja estet diberi

10 hari cuti am dan 16 hari cuti tahunan yang bergaji.

Pekerja wanita diberi cuti bersalin selama 60 hari.

Corak pendapatan dan perbelanjaan keluarga-keluarga di estet adalah penting untuk menunjukkan keadaan sosio-ekonomi mereka. Jumlah pendapatan keluarga dan saiz keluarga menentukan status ekonomi sesebuah keluarga. Ia ada kaitan dengan jenis pekerjaan dan struktur perbelanjaan keluarga. Mandur dibayar gaji bulanan dan adalah lebih kalau dibandingkan dengan gaji penoreh getah atau buruh yang bekerja di ladang. Pengurus dan kerani juga mendapat gaji bulanan yang tetap.

Jadual 3.8

Taburan Pendapatan Ketua Rumah Mengikut Bangsa Dan Jantina

Pendapatan (\$ sebulan)	Melayu		India		Cina		Jumlah	%
	L	P	L	P	L	P		
0 - 100	3	2	5	1	-	-	11	22
101 - 200	12	-	6	2	-	1	21	42
201 - 300	4	-	5	-	3	-	12	24
301 - 400	1	-	-	-	-	-	1	2
401 - 500	1	-	-	-	-	-	1	2
501 ke atas	2	-	1	-	1	-	4	8

Jadual 3.8 menunjukkan pendapatan ketua rumah bagi 50 kes yang dikaji di Ladang Bukit Karangan. 22 % daripada ketua rumah berpendapatan \$0 - 100 sebulan, 42 % mempunyai pendapatan sebanyak \$101 - 200 dan 24 % lagi berpendapatan \$201 - 300. Hanya 8 % memperolehi pendapatan bulanan lebih

daripada \$500. Pendapatan ketua rumah perempuan adalah kurang daripada \$200. 10 % daripada sampel kajian tidak bekerja. Biasanya anak-anak mereka bekerja untuk menampung perbelanjaan keluarga. Pendapatan yang diberi oleh Jadual 3.8 meliputi wang yang didapati dari kerja sambilan dan wang kiriman luar daripada anak. Mengikut Laporan Ekonomi⁹ kajian yang dijalankan oleh SERU (Socio-Economic Research Unit) pada tahun 1979 menunjukkan pendapatan purata bulanan seorang pekerja estet getah ialah \$154.

Jadual 3.9

Taburan Pendapatan Seisi Rumah
Dengan Bilangan Ahli Dalam Keluarga

Pendapatan (\$ Sebulan)	Bilangan ahli dalam keluarga							%
	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11 ke atas	Jumlah	
0 - 200	1	2	2	-	1	-	6	12
201 - 400	2	2	5	7	1	-	17	34
401 - 600	-	2	4	3	2	-	11	22
601 - 800	-	1	2	3	2	-	8	16
801 - 1000	-	-	2	-	1	1	4	8
1001 ke atas	-	1	1	-	1	1	4	8

Pendapatan ketua rumah sahaja tidak dapat memberi gambaran yang sebenarnya tentang kedudukan ekonomi sesebuah keluarga. Jadi, pendapatan seisi rumah dan bilangan ahli

⁹Kementerian Kewangan Malaysia, Laporan Ekonomi 1984/85 (Kuala Lumpur, 1985), hal. 193.

dalam keluarga perlu diambil kira. Pendapatan purata seisi rumah di Ladang Bukit Karang ialah \$518.08 sebulan berasaskan kepada bilangan 6.4 orang bagi satu keluarga dan pendapatan per kapita di estet ialah \$80.95. Walaupun pendapatan purata isirumah berbeza, tetapi trendnya ialah pendapatan bertambah di isirumah yang saiznya besar. Tetapi mengenai pendapatan per kapita, trend sebaliknya berlaku iaitu pendapatan per kapita jatuh bila saiz isirumah bertambah.

38 % daripada sampel kajian mempunyai 2 orang yang bekerja dalam keluarga dan 26 % mempunyai 3 orang ahli keluarga yang bekerja. Purata bilangan orang yang bekerja dalam sebuah keluarga ialah 2.5. Selain daripada ketua keluarga, ahli-ahli keluarga lain yang bekerja memberi sumbangan kepada pendapatan seisi rumah. Ada juga anak yang bekerja di luar kampung mengirим balik wang untuk menyumbangkan pendapatan keluarga. 68 % daripada keluarga tidak menerima apa-apa kiriman wang dari luar dan hanya bergantung kepada ahli-ahli keluarga yang duduk bersama-sama mereka sahaja.

61 - 80

81 - 100

101 ke atas

Ada juga ketua rumah atau ahli-ahli keluarga lain

yang membuat kerja sampingan untuk menyumbangkan pendapatan keluarga. Hanya 30 % penduduk Ladang Bukit Karang mem-

Jadual 3.10

Taburan Pendapatan Seisi Rumah
Dengan Bilangan Orang Bekerja

Pendapatan (\$ sebulan)	Bilangan orang bekerja				
	1	2	3	4	5 ke atas
0 - 200	5	1	-	-	-
201 - 400	1	13	3	-	-
401 - 600	2	5	4	-	-
601 - 800	-	-	4	3	1
801 - 1000	-	-	2	2	-
1001 ke atas	2	-	-	1	1
Jumlah	10	19	13	6	2
%	20	38	26	12	4

Jadual 3.11

Jumlah Kiriman Wang Dari Luar Kampung

Jumlah kiriman wang (\$ sebulan)	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
0	18	13	3	34	68
1 - 20	1	-	-	1	2
21 - 40	-	-	1	1	2
41 - 60	3	1	-	4	8
61 - 80	1	2	-	3	6
81 - 100	2	1	-	3	6
101 ke atas	-	3	1	4	8

Ada juga ketua rumah atau ahli-ahli keluarga lain yang membuat kerja sambilan untuk menyumbangkan pendapatan keluarga. Hanya 30 % penduduk Ladang Bukit Karangan mem-

punyai kerja sambilan kerana tidak ada peluang terbuka kepada mereka dalam lengkungan estet.

Perbelanjaan majoriti pekerja estet adalah lebih kurang sama dengan gaji yang mereka terima. Perbelanjaan keluarga boleh dibahagikan kepada perbelanjaan tahunan, perbelanjaan bulanan dan perbelanjaan harian. Perbelanjaan harian adalah termasuk wang yang dibelanjakan untuk membeli beras, ikan, daging, sayur dan lain-lain keperluan harian. Perbelanjaan bulanan meliputi perbelanjaan persekolahan anak, kesihatan, pengangkutan, hiburan dan lain-lain. Perbelanjaan tahunan pula merangkumi perbelanjaan atas pakaian, kenderaan, perabut rumah, buku dan lain-lain keperluan keluarga.

Pekerja yang berpendapatan \$300 sebulan dan bawah, membelanjakan $\frac{2}{3}$ daripada gaji mereka untuk makanan. Kualiti makanan bergantung besar kepada saiz sesebuah keluarga dan juga pendapatan keluarga tersebut. Kebanyakan daripada keluarga-keluarga di estet membeli barang-barang makanan dan lain keperluan rumah atas cara kredit dan sumber-sumber pembelian adalah dari kedai-kedai runcit di estet. Sikap individu yang tidak membuat belanjawan yang cermat menyebabkan tidak banyak wang diperuntukkan untuk pendidikan anak. Pekerja estet India juga membelanjakan sebahagian besar pendapatan mereka atas minuman todi. Ianya boleh diperolehi dari kedai runcit dengan cara kredit. Pekerja-pekerja estet belanja untuk hiburan bila mereka pergi ke pekan yang berhampiran seperti Padang Serai, Kuala

Ketil, Sungai Petani atau Kulim untuk menonton wayang gambar. Bayaran juga dikenakan untuk mereka yang menyewa video tape.

Perbelanjaan yang agak banyak diruangkan untuk perayaan-perayaan seperti Hari Raya Puasa, Deepavali, Tahun Baru Cina dan upacara seperti perkahwinan dan kematian.

Biasanya perbelanjaan sesebuah keluarga adalah besar kalau bilangan tanggungan keluarga itu besar. Beberapa kajian yang dibuat atas corak pendapatan dan perbelanjaan menunjukkan bahawa perbelanjaan yang melebihi pendapatan merupakan satu fenomena yang umum. Kajian oleh Wiebe dan Mariappan menunjukkan bahawa ramai orang yang berada dalam keadaan berhutang. Mengikut laporan SERU, adalah dianggarkan bahawa lebih kurang 68 % pekerja estet ada berhutang.¹⁰ Mereka berhutang untuk perkahwinan anak, pendidikan anak dan juga lain-lain upacara seperti kematian.

Oleh kerana gaji pekerja estet adalah rendah adalah

mustahil untuk mereka menyimpan wang sebab perbelanjaan selalunya melebihi pendapatan. Untuk keluarga yang memperoleh pendapatan yang agak lebih, mereka mengadakan tabungan di Bank Simpanan Nasional, Tabung Haji, Simpanan Amanah, Saham Nasional dan melabur dalam MLC Holdings, Bank Baruh, Koperasi Pekerja Jaya dan lain-lain. Didapati bahawa 34 %

¹⁰ Socio-Economic Research Unit, Socio-Economic Study of Rubber Estate Workers. (Kuala Lumpur, 1981) hal.92-100. kalangan pekerja estet ialah sebagai barang kemas. Semasa waktu kecemasan, barang-barang kemas dapat digedaiakan untuk memperoleh wang. Wang Simpanan Pekerja (EPF) juga diwajibkan

Jadual 3.12

Perbelanjaan Keluarga

Perbelanjaan (\$ sebulan)	Bilangan ahli keluarga							%
	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11 ke atas	Jumlah	
0 - 200	2	3	2	-	1	-	8	16
201 - 300	-	2	4	4	1	-	11	22
301 - 400	1	1	6	6	1	-	15	30
401 - 500	-	1	3	2	4	-	10	20
501 - 600	-	1	1	1	1	-	4	8
601 ke atas	-	-	-	-	-	2	2	4

68 % daripada keluarga di Ladang Bukit Karangan membelanjakan kurang daripada \$400 sebulan. 4 % belanja lebih daripada \$600 diakibatkan oleh bilangan ahli keluarga yang ramai. Perbelanjaan purata untuk seisi rumah ialah \$349.68 sebulan.

Oleh kerana gaji pekerja estet adalah rendah adalah mustahil untuk mereka menyimpan wang sebab perbelanjaan selalunya melebihi pendapatan. Untuk keluarga yang memperoleh pendapatan yang agak lebih, mereka mengadakan tabungan di Bank Simpanan Nasional, Tabung Haji, Simpanan Amanah Saham Nasional dan melabur dalam MIC Holdings, Bank Buruh, Koperasi Pekerja Jaya dan lain-lain. Didapati bahawa 34 % keluarga di Ladang Bukit Karangan ada tabungan seperti yang disebutkan di atas. Satu bentuk simpanan yang popular di kalangan pekerja estet ialah sebagai barang kemas. Semasa waktu kecemasan, barang-barang kemas dapat digadaikan untuk memperolehi wang. Wang Simpanan Pekerja (EPF) juga diwajibkan

kepada setiap pekerja.¹¹ Tiap-tiap bulan, sebahagian gaji mereka dipotong untuk tujuan tersebut.

Jadual 3.13

Simpanan/Saham

Bangsa	Simpanan	
	Ada	Tiada
Melayu	9	16
India	7	13
Cina	1	4
Jumlah	17	33
%	34	66

Jadual 3.14 menunjukkan bahawa 50 % daripada ketua rumah di Ladang Bukit Karangan mempunyai kerja dahulu sebelum mereka mendapat kerja sekarang. Mereka meninggalkan kerja dahulu kerana pekerjaan sekarang memberi gaji yang lebih. Didapati bahawa 44 % daripada mereka yang mempunyai kerja dahulu adalah berumur 40 tahun ke atas. Sungguh pun pekerjaan sekarang tidak membawa gaji yang begitu banyak, 70 % ketua rumah tidak bercita-cita untuk menukar kerja sekarang dan 12 % tidak tahu sama ada mereka akan berbuat demikian. Ini adalah kerana mereka kurang pendidikan dan

---

¹¹Minhat bin Mion, op. cit., hal. 77.

tidak boleh mencapai mobiliti pekerjaan. Lagi pun, 38 % daripada mereka sudah berumur 50 tahun ke atas. Hanya 18 % bercita-cita untuk menukar kerja jika ada peluang dan mereka terdiri daripada mereka yang berumur 50 tahun ke bawah.

Jadual 3.14

Kerja Dahulu

Umur (tahun)	Kerja Dahulu	
	Ada	Tiada
21 - 30	-	3
31 - 40	3	7
41 - 50	10	8
51 - 60	9	5
61 - 70	3	2
Jumlah	25	25
%	50	50

Jadual 3.15

Cita-cita Untuk Menukar Kerja

Umur (tahun)	Cita-cita untuk tukar kerja		
	Ada	Tiada	Tidak tahu
21 - 30	1	2	-
31 - 40	4	5	1
41 - 50	4	13	1
51 - 60	-	13	1
61 - 70	-	2	3
Jumlah	9	35	6
%	18	70	12

3.3 Hak milik

Kebanyakan rumah-rumah di estet boleh dikatakan sudah menjadi kepunyaan pekerja-pekerja estet yang telah lama duduk di sini. Apabila orang Inggeris menjual Ladang Bukit Karangan kepada dua orang Chettiar yang kemudian memecah-mecahkan ladang itu dan jual kepada taukeh-taukeh lain, pekerja-pekerja estet yang sudah pun bekerja di ladang ini dan telah pun tinggal di sini dibenarkan terus mendiami di rumah-rumah ini. Sehingga sekarang, 76 % ketua rumah dianggap memiliki rumah kediaman mereka. 8 % menyewa rumah daripada mereka yang mungkin telah berpindah ke tempat lain. 6 % mendiami di rumah yang disediakan oleh pihak majikan dan 10 % duduk di rumah kepunyaan saudara-mara. Hanya 12 % penduduk di estet mempunyai tanah dan 88 % lagi tidak mempunyai apa-apa tanah.

Jadual 3.16

Kepunyaan Rumah Kediaman

Kepunyaan	Bil. Ketua Rumah	%
Rumah sendiri	38	76
Rumah sewa	4	8
Rumah majikan	3	6
Rumah saudara-mara	5	10

Jadual 3.17 menunjukkan pemilikan harta benda penduduk di estet. Kelengkapan-kelengkapan sesebuah rumahtangga itu bergantung kepada lebih pendapatan dan peralatan ini juga boleh menjadi petunjuk status seseorang itu.¹² Motosikal dan basikal adalah alat kenderaan yang popular di estet. 58 % daripada penduduk estet mempunyai motosikal dan 58 % juga memiliki basikal. 8 % daripada mereka memiliki kereta. Kegiatan rekreasi yang popular di kalangan penduduk estet ialah mendengar radio, menonton talivisyen dan video. Didapati dari kajian bahawa 80 % daripada penduduk estet memiliki talivisyen, 82 % memiliki radio dan 6 % memiliki video. 60 % memiliki kipas elektrik dan 32 % memiliki peti ais. Penduduk di Kampung Bukit Chong tidak mempunyai kipas elektrik dan peti ais kerana tiada bekalan elektrik. Hanya 6 % menggunakan dapur gas manakala 62 % menggunakan dapur minyak dan 62 % juga menggunakan dapur kayu. Adalah diperhatikan bahawa majoriti orang Melayu menggunakan dapur minyak dan orang India pula menggunakan dapur kayu.

---

¹² Syed Husin Ali, op. cit., hal. 68-70.

Jadual 3.17

Pemilikan Harta Benda

Jenis pemilikan	Jumlah Pemilik	%
Kereta	4	8
Motosikal	29	58
Basikal	29	58
Kipas elektrik	30	60
Peti ais	16	32
Talivisyen	40	80
Radio	41	82
Video	3	6
Kusyen	21	42
Mesin jahit	31	62

Hasil ternakan penduduk estet adalah seperti ayam, itik, lembu dan kambing. Lembu dipajak di mana penduduk estet memelihara lembu untuk kerajaan dan anak lembu yang dilahirkan menjadi hak milik penduduk estet. Dua tahun dahulu, terdapat satu skim di mana 20 ekor anak ayam diberi kepada penduduk estet untuk memelihara dan kemudian dijual balik kepada kerajaan. Nampaknya skim itu kurang berjaya lalu diberhentikan.

3.4 Pendidikan

Estet adalah satu institusi total dengan mobiliti

fisikal dan psikologikal yang terhad.¹³ Kelsall mendefinisikan mobiliti sosial sebagai 'intra-generational' atau 'inter-generational'. Mobiliti sosial intra-generational berlaku bila dibandingkan kedudukan seseorang sekarang dengan kehidupannya yang awal, dia didapati telah naik atau turun dalam skil sosial. Mobiliti sosial inter-generational pula membandingkan kedudukan seseorang individu dengan bapanya atau generasi sebelumnya.¹⁴ Goldhamer pula mendefinisikan mobiliti sosial sebagai pergerakan individu, keluarga dan kumpulan dari suatu kedudukan sosial ke kedudukan sosial yang lain. Kajian mobiliti sosial mengaitkan kedudukan semasa dengan kedudukan yang lampau.¹⁵ Mobiliti sosial dalam konteks ini boleh dianggap sebagai pekerjaan.¹⁶ Jadi, pendidikan merupakan satu cara untuk

- ¹³N.J. Colletta, "Malaysia's forgotten people : Education, Cultural Identity and Socio-economic Mobility among South Indian Plantation Workers", Contribution to Asian Studies, Vol. 7 (January, 1975) hal. 98.
- ¹⁴R.K. Kelsall, Stratification (London : Longman Group Limited, 1974), hal. 104.
- ¹⁵Herbert Goldhamer, "Social Mobility", David L. Sills (ed), International Encyclopedia of the Social Sciences, Vol. 14 (1968), hal. 429.
- ¹⁶J. Rabindra Daniel, "A General Survey on Education amongst the Malaysian Indian Plantation Community", Malaysia in History, Journal of the Malaysian Historical Society, No. 24, (1981), hal. 81.

mencapai mobiliti atasan.¹⁷ Menurut Sarjit Singh,¹⁸ pendidikan atau pencapaian sebarang kelayakan akademik dianggap sebagai alat untuk seorang dari asal yang rendah mencapai status yang tinggi dalam masyarakat yang sedang membangun.

Kajian T. Marimuthu¹⁹ mengenai ibubapa yang bekerja menunjukkan kebanyakan ibubapa tidak mempunyai pendidikan formal atau sedikit pendidikan sekolah rendah sahaja.

Rancangan Malaysia Keempat²⁰ pula menunjukkan 42.4 % dari ketua isirumah miskin tidak mempunyai pelajaran formal manakala 53.3 % tidak tamat pelajaran sekolah rendah.

mendapat 4-6 tahun pendidikan. Hanya 6 % yang mencapai tahap Tingkatan 4-6 dan mereka adalah terdiri daripada pengamal dan polis. Didapati ketua rumah persepukan tidak dapat menghadiri sekolah. Didapati ketua rumah persekolahan.

¹⁷N.J. Colletta, loc. cit.
¹⁸J.R. Daniel, loc. cit.

¹⁹J. Sarjit Singh, "Education, Social Origins and Social Mobility in Petaling Jaya, Malaysia", Journal of Educational Research, Vol. VIII, Faculty of Education, University of Malaya, (Oct., 1977), hal. 28.

²⁰T. Marimuthu, The Influence of Home Background on the Educational Careers and Aspirations of Tamil Youths in Peninsular Malaysia. (Ph. D. Dissertation, University of Manchester, England, 1975).

²⁰Rancangan Malaysia Keempat, hal. 51.

Jadual 3.18

Peringkat Pelajaran Ketua Rumah Ikut Jantina

Peringkat pelajaran	Lelaki	Perempuan	Jumlah	%
Tidak bersekolah	6	4	10	20
Darjah 1 - 3	17	2	19	38
Darjah 4 - 6	17	-	17	34
Tingkatan 1 - 3	1	-	1	2
Tingkatan 4 - 6	3	-	3	6

Kajian yang dijalankan di Ladang Bukit Karang

menunjukkan 20 % daripada ketua rumah tidak bersekolah.

38 % mempunyai 1-3 tahun pendidikan sekolah rendah dan 34 %

mendapat 4-6 tahun pendidikan. Hanya 6 % yang mencapai

tahap Tingkatan 4-6 dan mereka adalah terdiri daripada

pengurus, kerani dan polis. Didapati ketua rumah perempuan

tidak mempunyai lebih daripada 3 tahun persekolahan.

Jadual 3.19

Peringkat Pelajaran Bapa Ketua Rumah

Peringkat pelajaran	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
Tidak tahu	5	2	1	8	16
Tidak bersekolah	16	15	3	34	68
Darjah 1	-	-	-	-	-
Darjah 2	1	-	-	1	2
Darjah 3	2	-	-	2	4
Darjah 4	-	1	-	1	2
Darjah 5	-	-	-	-	-
Darjah 6	1	2	1	4	8

Dari jadual 3.19, didapati bahawa 68 % daripada bapa ketua rumah tidak bersekolah. Kebanyakan daripada mereka bekerja sebagai penoreh getah atau pesawah. Jadi, bolehlah dikatakan ketua rumah tidak mencapai mobiliti pekerjaan. Hanya 8 % daripada penduduk estet mencapai mobiliti sosio-ekonomi atasan.

Latar belakang pendidikan ibubapa mempunyai pengaruh besar terhadap pendidikan anak. Terdapat sambutan yang agak baik di kalangan ibubapa untuk menyekolahkan anak walaupun ada se golongan daripada mereka yang buta huruf.

Dari 50 buah rumahtangga yang dikaji, seramai 113 orang anak masih bersekolah. Jadual 3.20 memberi taburan kanak-kanak mengikut jenis aliran persekolahan. 3.5% dari kanak-kanak yang bersekolah belajar di tadika. 29.2 % belajar di Sekolah Rendah Kebangsaan, 6.2 % dan 2.6 % belajar di Sekolah Rendah Tamil dan Sekolah Rendah Cina masing-masing 31.9 % belajar di Sekolah Menengah Rendah dan 24.8 % belajar di Sekolah Menengah Atas. 0.9 % mengaji di peringkat kolej dan 0.9 % lagi di universiti. Dari data ini, boleh dikatakan anak-anak ketua keluarga telah mencapai peringkat pendidikan yang lebih tinggi kalau dibandingkan dengan dua generasi yang lalu.

Jadual 3.20

Bilangan Kanak-kanak Mengikut Jenis Aliran Persekolahan

Aliran Persekolahan	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
Tadika	1	3	-	4	3.5
Sek. Ren. Keb.	26	7	-	33	29.2
Sek. Ren. Tamil	-	7	-	7	6.2
Sek. Ren. Cina	-	-	3	3	2.6
Sek. Men. Ren.	17	16	3	36	31.9
Sek. Men. Atas	12	13	3	28	24.8
Kolej	-	1	-	1	0.9
Universiti	-	1	-	1	0.9

Di Ladang Bukit Karangan tidak disediakan sekolah untuk anak-anak pekerja estet. Jadi, anak-anak terpaksa belajar di sekolah-sekolah di luar kawasan estet. Keadaan ini wujud di banyak estet di Malaysia seperti Estet Bulumong di Johor.²¹ Seramai 7 orang murid dari Ladang Bukit Karangan belajar di Sekolah Tamil Ladang Victoria di Padang Serai, 7 orang bersekolah di Sekolah Tamil Kuala Sedim dan 6 orang di Sekolah Cina Hwa Min. Yang lain mengaji di Sekolah Kebangsaan Merbau Pulas, Sekolah Rendah Kebangsaan Batu Pekaka, Sekolah Menengah Kuala Ketil, Sekolah Menengah Sungai Karangan, Sekolah Menengah Padang Serai dan juga sekolah menengah di Kulim. Oleh kerana sekolah-sekolah itu terletak agak jauh dari estet, jarak di antara 2 hingga 18 batu,

²¹Minhat bin Mion, op. cit., hal. 79. kerana mempunyai

murid-murid terpaksa naik bas sekolah atau bas awam ke sekolah masing-masing. Ada juga anak-anak pekerja estet yang belajar di Alor Setar, Bukit Mertajam dan Kuala Lumpur. Mereka ini terpaksa menginap di asrama.

Jadual 3.21

Bilangan Anak Bersekolah

Bil. anak bersekolah	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
0	7	4	1	12	24
1	-	2	1	3	6
2	3	5	1	9	18
3	8	4	2	14	28
4	7	4	-	11	22
5 ke atas	-	1	-	1	2

Jadual 3.22

18 % daripada keluarga di Ladang Bukit Karang mempunyai 2 orang anak yang bersekolah, 28 % mempunyai 3 orang anak yang bersekolah, 22 % mempunyai 4 orang anak yang bersekolah dan hanya 2 % yang mempunyai lima atau lebih orang anak yang masih bersekolah. Didapati juga 24 % tidak mempunyai anak yang bersekolah. Kebanyakan adalah terdiri daripada mereka yang agak tua dan anak-anak sudah besar atau telah berhenti sekolah. Ada juga yang mempunyai anak yang belum sampai lengkungan umur bersekolah.

4 % daripada keluarga yang dikaji membelanjakan kurang daripada \$30 sebulan untuk persekolahan anak sementara 24 % membelanjakan \$31-\$50 sebulan. 10 % pula membelanjakan lebih daripada \$111 atas persekolahan anak kerana mempunyai

ramai anak yang masih bersekolah dan ada pula yang menginap di asrama kerana sekolah terletak jauh dari rumah. Kerajaan telah mengadakan skim bantuan buku dan bantuan wang untuk menolong meringankan beban ibubapa. Dari kajian di dapati 86.7 % daripada murid-murid yang bersekolah mendapat bantuan buku dan 6.2 % menerima bantuan wang. Laporan Ekonomi²² menunjukkan pekerja estet membelanjakan 18.18 % dari pendapatan untuk pelajaran anak manakala ketua rumah di Ladang Bukit Karangan membelanjakan 11.45 % dari pendapatan untuk pelajaran anak. Perbelanjaan ini merangkumi wang saku, tambang bas dan wang untuk membeli alat-alat keperluan seperti buku dan alat-alat tulis.

Jadual 3.22

Perbelanjaan Sekolah

Perbelanjaan \$ sebulan	Melayu	India	Cina	Jumlah	%
0	7	4	1	12	24
1 - 30	1	1	-	2	4
31 - 50	7	3	2	12	24
51 - 70	3	3	2	8	16
71 - 90	4	4	-	8	16
91 - 110	2	1	-	3	6
111 ke atas	1	4	-	5	10

²² Laporan Ekonomi 1984/85, loc. cit.

Jadual 3.23

Bilangan Murid Menerima Bantuan
Buku Dan Bantuan Wang

Bangsa	Bantuan Buku	Bantuan Wang
Melayu	53	5
India	36	2
Cina	9	-
Jumlah	98	7
%	86.7	6.2

Kajian T. Marimuthu²³ menunjukkan 1/3 sampel kajian-nya membaca surat khabar tiap-tiap hari, 60 % keluarga tidak mempunyai buku-buku lain kecuali buku teks dan 22 % hanya mempunyai 1 - 9 buah buku sahaja. Ini jelas menggambarkan iklim pendidikan yang buruk di rumah pekerja-pekerja estet. Ibubapa tidak memberi dorongan atau pengukuhan secara intelektual yang cukup. Mereka tidak ada rancangan untuk masa depan anak. Lagi pun minat ibubapa dalam pendidikan adalah kurang. Rumah pekerja estet sesak, bising dan gelap dan ini menyebabkan tiada tempat yang sesuai untuk belajar. Dengan latarbelakang pendidikan yang sedikit, mereka tidak dapat beri bimbingan yang wajar dan bantuan yang diperlukan oleh anak-anak mereka. Kebanyakan anak dibiarkan sahaja, samada mereka hendak belajar terpulang kepada anak-anak sendiri.²⁴

²³T. Marimuthu, loc. cit.

²⁴Minhat bin Mion, hal. 85.

Kajian di Ladang Bukit Karangan juga menunjukkan fenomena yang hampir sama. Hanya 11.5 % daripada anak pekerja estet yang memasuki kelas bimbingan dan 15.9 % pernah menghadiri kelas tadika. Murid-murid Melayu yang memasuki kelas bimbingan dan kelas tadika adalah kurang kalau dibandingkan dengan murid-murid India dan Cina.

Jadual 3.24

Bilangan Murid Yang Memasuki Kelas Bimbingan Dan Kelas Tadika

Bangsa	Kelas Bimbingan	Kelas Tadika
Melayu	1	3
India	10	9
Cina	2	6
Jumlah	13	18
%	11.5	15.9

Kajian yang dibuat oleh Kementerian Pelajaran seperti Laporan Murad²⁵ tentang keciciran mendedahkan bahawa lebih pemuda India tercicir semasa sekolah rendah berbanding dengan pemuda Melayu dan pemuda Cina. Kajian yang dijalankan oleh J. Rabindra Daniel tentang 150 responden di 3 buah estet berlainan di negeri Perak dan Selangor menunjukkan 88.6 % memperoleh pendidikan sekolah rendah. Daripada

²⁵Kementerian Pelajaran, Laporan Murad (Kuala Lumpur, 1973), hal. 19.

²⁶J. Rabindra Daniel, op. cit. (1981), hal. 83-93.

mereka yang berkenaan, 77.9 % tercicir sebelum mencapai Darjah 6. Mereka yang melanjutkan pendidikan sekolah menengah juga tercicir sebelum mereka sampai Tingkatan 3 atau Tingkatan 5. Skim bantuan buku, rancangan makanan tambahan dan bantuan wang telah dapat mengurangkan kadar keciciran pada peringkat sekolah rendah.

Jadual 3.25

Bilangan Berhenti Sekolah Pada Darjah 6 Atau Ke Bawah

Jantina	Bilangan	%
Lelaki	44	13.7
Perempuan	49	15.2
Jumlah	93	28.9

Jadual 3.26

Bilangan Buta Huruf

Jantina	Bilangan	%
Lelaki	8	2.5
Perempuan	33	10.2
Jumlah	41	12.7

Penduduk di Ladang Bukit Karangan yang berhenti sekolah pada Darjah 6 atau ke bawah merupakan 28.9 % daripada 322 orang penduduk estet yang dikaji. 12.7 % pula terdiri daripada mereka yang buta huruf. 10.2 % adalah golongan wanita yang buta huruf dan 15.2 % wanita tercicir sebelum sampai Darjah 6. Ini mungkin disebabkan oleh sikap ibubapa yang tidak begitu menggalakkan anak perempuan bersekolah lama-lama, mereka lebih suka anak

perempuan menolong buat kerja rumah. Antara mereka yang berhenti sekolah ada yang gagal peperiksaan dan tidak mampu teruskan pelajaran di sekolah persendirian, ada pula yang terpaksa menolong ibubapa dalam menyumbangkan pendapatan keluarga.

Kemiskinan adalah dianggap sebagai sebab utama bagi kadar keciciran yang tinggi di kalangan pekerja estet. Pekerja estet mengharapkan anak mereka bekerja untuk menambahkan pendapatan keluarga yang rendah.²⁷ Faktor sosio-ekonomi ini telah menghalang pekerja estet menggunakan pendidikan sebagai alat untuk mencapai mobiliti atasan.

3.5 Kesihatan

Menurut undang-undang buruh di Malaysia, pihak majikan di sektor perladangan mesti melengkapi kemudahan kesihatan, memastikan keadaan alam sekeliling yang bersih dan ambil langkah-langkah untuk mencegah penyakit seperti malaria.²⁸ Walau pun undang-undang buruh memerlukan pihak majikan melengkapi kemudahan-kemudahan perubatan, pihak berkenaan pada keseluruhannya tidak mengikuti undang-undang itu dengan sepenuhnya.²⁹

---

²⁷J. Rabindra Daniel, "Poverty Among The Malaysian Indian Plantation Community", Jurnal Pengajian India, Vol. 1 (1983), hal. 137.

²⁸J. Rabindra Daniel, op. cit. (1983), hal. 135.

²⁹Ministry of Labour and Manpower, Annual Report, (Kuala Lumpur, 1973), hal. 11.

Pekerja estet di Ladang Bukit Karang mendapat rawatan dari hospital kumpulan³⁰ di Kuala Ketil dan Padang Serai. Klinik Desa³¹ di Sungai Karang juga dapat beri rawatan kepada pesakit luar yang menghidap penyakit biasa atau sakit ringan. Seorang bidan ditugaskan di sana dan budak-budak dari beberapa bulan sampai 6 tahun pergi sana untuk pemeriksaan. Ibu yang mengandung juga dapat pemeriksaan di klinik tersebut. Bidan memberi nasihat dan pelajaran kesihatan kepada ibu-ibu yang mengandung. Sejak tahun 1976, perancangan keluarga dilaksanakan dan ibu-ibu mendapat nasihat dan pil-pil dari bidan yang bertugas di situ. Wanita yang agak lemah terutamanya dari kaum India diberi vitamin dan susu percuma. Kebanyakan wanita India dari estet didapati kurang darah dan kelihatan pucat. Pekerja-pekerja estet mendapat makanan yang cukup tetapi kekurangan khasiat dalam makanan mereka. Kekurangan protin mendatangkan kesan negatif atas mereka. Keadaan kekurangan zat makanan adalah akibat dari kemiskinan dan kejahilan tentang makanan yang baik dan seimbang.³² Kesan negatif yang ketara akibat kekurangan zat

---

³⁰Bila 2 atau 3 hospital berkongsi kos operasi sesebuah hospital di satu tempat yang tertentu dipanggil hospital kumpulan.

³¹Merujuk kepada klinik di luar bandar yang memberi perkhidmatan kepada sehingga 4,000 penduduk luar bandar.

³²J. Rabindra Daniel, op. cit., (1983), hal. 133.

makanan ialah ke atas pendidikan kerana ia menghalang perkembangan intelektual dan motivasi seseorang budak. Penyakit yang biasa di kalangan pekerja estet ialah penyakit kulit seperti kudis buta.

Kajian di Ladang Bukit Karang menunjukkan bahawa 42 % daripada penduduk estet dan ahli keluarga mereka selalu mendapat rawatan dari hospital. 22 % dapat rawatan dari klinik dan 26 % dapat rawatan dari klinik doktor swasta. Kesemua kaum Cina daripada sampel kajian selalu dapat rawatan dari klinik doktor swasta. Sungguhpun penduduk-penduduk estet menyedari kepentingan dan nilai perubatan moden tetapi ada kalanya mereka pergi berubat dengan bomoh-bomoh yang dipercayai boleh menyembuhkan penyakit mereka. Ini bukan berlaku di kalangan orang Melayu tetapi orang India dan Cina juga berjumpa dengan 'sinseh' atau bersembahyang di tokong atau kuil tetapi amalan ini kurang sedikit.

Jadual 3.27

Tempat Selalu Dapat Rawatan

Bangsa	Hospital	Klinik Kerajaan	Klinik Doktor Swasta
Melayu	15	7	3
India	11	4	5
Cina	-	-	5
Jumlah	26	11	13
%	52	22	26

Mengenai tempat kelahiran anak terakhir, 36 % melahirkan anak di hospital, 58 % melahirkan anak dengan bantuan bidan di rumah dan 2 % melahirkan anak di rumah. Semua keluarga Cina daripada sampel kajian melahirkan anak di hospital. 60 % daripada keluarga India melahirkan anak di hospital. Sebaliknya 92 % daripada keluarga Melayu melahirkan anak dengan bantuan bidan di rumah.

Jadual 3.28

Tempat Kelahiran Anak Terakhir

Bangsa	Hospital	Bidan	Di rumah	Tiada anak
Melayu	1	23	-	1
India	12	6	1	1
Cina	5	-	-	-
Jumlah	18	29	1	2
%	36	58	2	4

3.6 Sikap dan nilai

Peranan sikap dan nilai adalah penting dalam proses perubahan-perubahan yang akan berlaku dalam masyarakat.³³ Ladang ialah sebuah institusi yang membawa nilai-nilai negatif seperti fatalisme. Ketiadaan peluang mobiliti dan ketiadaan saluran-saluran lain untuk meninggikan keadaan

³⁴Peter Townsend, The Concept of Poverty (London : Heinemann Educational Books, 1970), hal. 151.

³³Peter J. Wilson, A Malay Village and Malaysia; Social Values and rural development (New Haven : Hraf Press, 1967), hal. 153.

Jadual 3.29

Ingin Tinggal Di Kampung Selama-lamanya

	Bilangan	%
Ya	38	76
Tidak	8	16
Tidak tahu	4	8

Jadual 3.30

Ingin Anak Tinggal Dan Bekerja Di Kampung

	Bilangan	%
Ya	16	32
Tidak	12	24
Tidak tahu	14	28
Neutral	8	16

82 % daripada sampel kajian sedar tentang kerja yang baik untuk anak-anak tetapi malangnya mereka tidak dapat memberi dorongan dan pimpinan yang sewajarnya supaya anak-anak mereka dapat mencapai cita-cita.

Jadual 3.31

Kerja Baik Untuk Anak

	Bilangan	%
Ya	41	82
Tidak tahu	5	10
Terpulang	4	8

74 % daripada responden menyatakan bahawa pelajaran ialah peninggalan yang sebaik-baiknya untuk anak-anak mereka. Kebanyakan kaum Melayu juga menganggap pendidikan agama sebagai peninggalan yang baik untuk anak. Sungguh pun 70 % daripada responden harap anak mereka boleh mencapai tahap universiti dalam pelajaran mereka, mereka tidak memberi bimbingan yang cukup dan ini telah menghalang pencapaian akademik anak mereka.

3.7 Kegiatan masa lapang

Nampaknya terdapat sedikit sangat kemudahan rekreasi³⁶ di estet kalau diambil kira bahawa kebanyakan pekerja estet ada masa lapang selepas pukul 2.00 petang. Di Kampung Ladang Bukit Karang, terdapat satu dewan komuniti yang digunakan untuk pertunjukkan wayang gambar sebelum perpecahan ladang berlaku. Selepas itu, dewan itu telah dibiarkan dan kadangkala budak-budak pergi bermain di sana. Orang dewasa juga duduk di sana dan berbual-bual dengan kawan. Bangunan ini sudah tua, bumbongnya pun bocor. Kadang-kadang kenduri diadakan di situ. Budak-budak menggunakan tempat lapang di bawah pokok-pokok kelapa sebagai padang bola. Di Kampung Baru Bukit Karang, tersedia sebuah gelanggang badminton. Budak-budak bermain badminton dan sepak takraw di sana. Nampaknya, hanya belia dan budak-

---

³⁶J. Rabindra Daniel, op. cit., (1978), hal. 208-211.

budak menggunakan kemudahan sukan ini. Pada Satu cara yang popular untuk mengisi masa lapang ialah duduk berbual-bual di hadapan rumah. Mendengar radio dan menonton talivisyen dan video merupakan kegiatan-kegiatan rekreasi yang popular untuk pekerja estet. Ada juga yang menangkap ikan di sungai. Tabiat membaca boleh dikatakan tidak wujud di kalangan pekerja estet. Mereka hanya membaca surat khabar yang dapat dibeli di Sungai Karangan atau Merbau Pulas. Beberapa tahun dahulu, pekerja estet selalu pergi menonton wayang gambar di Padang Serai tetapi dalam tahun-tahun kebelakangan, dengan adanya video, mereka tidak lagi pergi ke panggung wayang.

Pada keseluruhannya, kemudahan rekreasi yang disediakan oleh pihak majikan tidak memuaskan. Jadual 3.32 menunjukkan kemudahan rekreasi yang disediakan untuk pekerja estet.

Jadual 3.32

Perbandingan Kemudahan Yang
Disediakan Untuk Buruh Pada 1977 dan 1980

Kemudahan	Ladang getah		Ladang Kelapa Sawit	
	1977	1980	1977	1980
Tayangan gambar percuma	46 %	38 %	51 %	75 %
Kemudahan sukan	33 %	36 %	57 %	54 %

Sumber : Ministry of Labour and Manpower, Labour Inidcators (Kuala Lumpur, 1980), hal. 68-69.

Jika dibandingkan dengan data pada tahun 1980, dapat dilihat bahawa kemudahan wayang gambar telah jatuh dari

46 % ke 38 % antara 1977 dan 1980 di ladang getah manakala pada masa yang sama terdapat pertambahan dari 51 % ke 75 % di ladang kelapa sawit. Menurut satu laporan sosio-ekonomi,³⁷ daripada 936 orang pekerja estet yang dikaji, 44.6 % tidak menikmati kemudahan rekreasi.

Jadi, bolehlah disimpulkan bahawa kemudahan rekreasi yang disediakan oleh pihak majikan adalah terhad. Perpustakaan dan bilik bacaan jarang disediakan oleh pihak pengurusan seperti yang diperhatikan oleh J. R. Daniel³⁸ dalam 3 estet yang dikajinya.

lasi pun tidak begitu ramai pekerja diperlukan. Kerja memarah estet banyak bergantung kepada cuaca dan pekerja estet tidak boleh kerja bila hari hujan. Pada musim hujan pokok getah luruh. Hasil susu getah yang diperolehi kurang dan ini selanjutnya akan mengakibatkan pendapatan yang kurang.

Pendapatan di estet tidak dapat diandalkan dalam bidang lain kerana keadaan estet. Oleh itu, di kebanyakan estet terdapat banyak masalah. Jadi, hanya 30 % penduduk estet ada kerjaambilan. Jadi, penduduk estet tidak dapat bekerja untuk menambahkan pendapatan mereka walaupun mereka ada masa lapang pada

---

³⁷ Socio-Economic Research Unit, op. cit., hal. 65.

³⁸ J. R. Daniel, op. cit., (1983), hal. 139.

BAB IV

KESIMPULAN

4.1 Penilaian keadaan sosio-ekonomi dan masalah-masalah yang dihadapi

Pekerja estet menghadapi beberapa masalah dalam kehidupan mereka. Salah satu masalah ialah tidak ada pekerjaan yang tetap kerana penukaran kawasan pokok getah dengan pokok kelapa sawit. Mereka mungkin dibuang kerja kerana pekerja estet kelapa sawit diupah secara kontrek, lagi pun tidak begitu ramai pekerja diperlukan. Kerja menoreh getah banyak bergantung kepada cuaca dan pekerja estet tidak boleh kerja bila hari hujan. Pada musim daun pokok getah luruh, hasil susu getah yang diperolehi kurang dan ini selanjutnya akan mengakibatkan pendapatan yang kurang.

Penduduk di estet tidak dapat peluang kerja dalam bidang lain kecuali menoreh getah. Tambahan lagi, di estet tidak terdapat banyak kerja sambil memandangkan hanya 30 % penduduk estet ada kerja sambil. Jadi, penduduk estet tidak dapat bekerja untuk menambahkan pendapatan mereka walaupun mereka ada masa lapang pada waktu petang. Mobiliti pekerjaan tidak wujud di estet dan ini menyebabkan para pemuda-pemudi berhijrah ke pekan lain dan bekerja di kilang-kilang perusahaan.

Pekerja estet selalu berada dalam keadaan kekurangan. Sebab yang utama ialah kekurangan pendapatan untuk menampung

perbelanjaan. Ramai daripada pekerja estet dalam keadaan berhutang kerana jumlah pendapatan mereka kurang dari perbelanjaan. Oleh kerana kemelesetan ekonomi telah mempengaruhi harga getah di pasaran, pendapatan pekerja estet tidak tetap kerana bergantung kepada harga getah di pasaran dunia. Cuaca dan musim juga mempengaruhi pendapatan pekerja estet. Sistem gaji untuk pekerja estet boleh dikatakan tidak patut dan adil. Walau pun daya pengeluaran pekerja-pekerja estet telah meningkat dari 120 % antara tahun 1960 dan 1981 tetapi gaji (real wages) tidak meningkat dalam tempoh masa tersebut.¹

Oleh kerana tidak terdapat peluang untuk kerja sambilan, pekerja estet tidak ada punca untuk menambahkan pendapatan mereka. Segala pendapatan mereka telah digunakan untuk membeli keperluan hidup dan alat-alat keperluan yang digunakan dalam pekerjaan seperti pisau toreh, lampu dan lain-lain. Sesebuah keluarga akan menghadapi masalah kewangan yang besar sekiranya hanya seorang sahaja yang bekerja dalam keluarga itu. Kalau isteri turut kerja bersama, tidak ada orang menjaga anak pula. Jadi, pekerja estet terpaksa berhutang untuk membeli keperluan hidup seharian dan selalu berada dalam keadaan yang miskin.

¹Garis kemiskinan ialah satu garis yang digunakan untuk menunjukkan kadar kemiskinan. Ia adalah standard minima dalam taraf hidup sesebuah keluarga, keperluan-keperluan asas dan sebagainya dan indeks pendapatan yang perlu untuk menampung keperluan yang dibayar.

¹K.S. Jomo, et. al., Early Labour : Children at work on Malaysian Plantation (Kuala Lumpur : Insan and Anti-Slavery Society for the Protection of Human Rights, 1984).

Menurut Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat, kadar kemiskinan di kalangan pekerja-pekerja estet telah meningkat dari 35.1 % pada tahun 1980 kepada 54.6 % pada tahun 1983. Pendapatan purata bulanan bagi sebuah keluarga di Ladang Bukit Karangan adalah \$518.08 berasaskan 6.4 orang. Jadi, pendapatan per kapita ialah \$80.95. Kajian oleh SERU² pada tahun 1983 ditetapkan garis kemiskinan³ sebagai \$384.00, pendapatan bulanan bagi ahli keluarga seramai 5 orang iaitu pendapatan per kapita sebanyak \$76.80. Mengikut panduan ini 42.8 % daripada penduduk negara ini berada di bawah garis kemiskinan. Kajian di Ladang Bukit Karangan menunjukkan 52 % penduduk berada di bawah garis kemiskinan. Dari segi pendapatan per kapita, negeri yang mempunyai pendapatan per kapita bulanan isirumah di luar bandar yang paling rendah ialah negeri Kedah, iaitu \$70 jika dibandingkan dengan Semenanjung Malaysia yang mempunyai pendapatan per kapita sebanyak \$89 sebulan.⁴

---

²Socio-Economic Research Unit, "Poverty", Malaysian Business, (March 1, 1984), hal. 23.

³Garis kemiskinan ialah satu garis yang digunakan untuk menunjukkan kadar kemiskinan. Ia adalah standard minima dalam taraf hidup sesebuah keluarga, keperluan-keperluan asas dan sebagainya dan indeks pendapatan yang perlu untuk menampung keperluan yang dihitung.

⁴Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat 1981-85, hal. 171.

Di Ladang Bukit Karangan, tidak terdapat sekolah untuk pendidikan anak-anak pekerja estet. Semua sekolah adalah terletak di luar kawasan estet. Sekolah yang dekat sekali terletak di Sungai Karangan, iaitu sejauh 2 batu dari estet. Pekerja estet terpaksa membelanjakan wang untuk pengangkutan anak ke sekolah. Untuk mereka yang miskin, perbelanjaan sebanyak \$4.50 - \$9.00 sebulan untuk tambang bas adalah membebankan mereka. Jadi, murid-murid di estet mengalami kadar keciciran yang tinggi. Adalah dianggap oleh satu kajian bahawa 77.9 % murid-murid ter-
cicir sebelum sampai Darjah 6.⁵

Gaji yang rendah dan keadaan hidup yang kurang memuaskan beri kesan negatif terhadap prestasi pendidikan murid-murid di estet. Kebanyakan murid-murid tidak boleh dapat pekerjaan yang baik di luar suasana estet. Ibubapa kurang beri perhatian dan bimbingan terhadap pendidikan anak kerana mereka sendiri kurang pendidikan. Mereka hanya menghantar anak-anak ke sekolah dengan harapan bahawa anak-anak mereka akan mencapai kedudukan yang lebih baik. Sikap dan nilai ibubapa yang tidak menggalakkan anak perempuan bersekolah menyumbang kepada 15.2 % perempuan yang berhenti sekolah pada Darjah 6 atau ke bawah dan 10.2 % yang buta huruf.

---

⁵"Poverty Among Indians : Poor Prospects of Upward Mobility", Business Times, (May 5, 1981).

Oleh kerana tiada suasana pembelajaran di estet, kekurangan kemudahan seperti bilik bacaan dan perpustakaan telah mengakibatkan murid-murid di estet kurang minat terhadap pelajaran. Lagi pun ramai dikehendaki menjaga adik atau tolong ibubapa cari dan potong kayu api. Jadi mereka tidak mempunyai banyak masa untuk belajar dan ini selanjutnya membawa kepada keputusan yang kurang memuaskan.

Keadaan rumah-rumah di Ladang Bukit Karangan kurang memuaskan. Oleh kerana rumah-rumah ini telah dianggap sebagai rumah pekerja estet, pihak majikan tidak mengambil langkah untuk memperbaikinya. Rumah-rumah yang dibina beberapa puluh tahun dahulu telah ^{menjadi} buruk. Didapati setengah rumah mempunyai bumbong yang bocor dan bila hari hujan, air hujan akan masuk. Keluarga yang lebih berada telah memperbaiki rumah mereka. Dinding yang asalnya diperbuat daripada papan telah ditukar menjadi simen. Ada juga yang memanjangkan rumah di belakang. Bagi mereka yang tidak mampu, mereka tetap tinggal di rumah yang buruk sahaja.

Rumah-rumah di estet kurang ruang dan bilik. Luasnya setiap rumah ialah 240 kaki persegi. Kebanyakan rumah mempunyai 2 buah bilik dan bilik itu pun kecil sahaja. Ramai keluarga yang menggunakan bilik tamu dan bilik dapur untuk tidur akibat ahli keluarga yang ramai.⁶ Tiap-tiap

sendiri membuang air besar di merata-rata tempat di ladang atau di longkang.

⁶J. Rabindra Daniel, op. cit., (1983), hal. 133.

rumah juga mempunyai sebuah bilik mandi di dalam rumah. Setengah rumah mempunyai bilik mandi di luar rumah, ada yang mandi di bawah paip di tepi rumah. Tandas adalah dibina di luar rumah kecuali rumah pengurus dan rumah kerani di mana tandas adalah terletak di dalam rumah itu sendiri.

Oleh kerana kesesakan di rumah, murid-murid tidak ada tempat yang sesuai untuk belajar dan tidak boleh menumpu perhatian terhadap pelajaran. Suasana rumah yang bising dan bunyi radio yang kuat daripada jiran yang tidak bertimbang rasa juga adalah masalah yang dihadapi oleh penghuni rumah di estet.

Penduduk di Ladang Bukit Karangan tidak menitikberatkan kebersihan. Longkang tidak dibersihkan dan kelihatan kotor dan berbau. Longkang yang bertakung air itu menjadi tempat pembiakan anak nyamuk. Penduduk di sini terpaksa membakar atau menanam sampah sarap di tanah kerana tidak dapat perkhidmatan membuang sampah dari majlis perbandaran. Jadi, sampah-sarap didapati berselerak di merata-rata tempat terutamanya di belakang atau di tepi rumah. Tahi lembu juga terdapat di atas jalan tambak merah di kampung. Oleh kerana keadaan yang kotor, lalat banyak terdapat di sini. Setengah penduduk yang tidak mempunyai tandas sendiri membuang air besar di merata-rata tempat di ladang getah atau di longkang.

Pada tahun 1978, 1980 dan 1981 ada lawatan daripada

Menteri Pengangkutan dan Timbalan Menteri Kesihatan. Penduduk-penduduk estet bergotong-royong membersihkan kampung untuk menyambut kedatangan menteri-menteri. Tetapi tidak lama kemudian, keadaan kampung kembali kepada keadaan asal. Mengikut penghulu Mukim Padang Meha, penduduk-penduduk kampung kurang pendidikan dan ini selanjutnya menyebabkan mereka tidak menitikberatkan kebersihan kawasan kampung. Ini adalah disebabkan oleh pembiasaan seperti

ketidadi Ladang Bukit Karangan tiada kemudahan talipon. Penduduk menghadapi masalah untuk berhubung dengan luar dalam masa yang singkat. Perhubungan surat-menyurat agak lambat kerana wakil pos yang terdekat hanya terdapat di Sungai Karangan. Perkhidmatan pos diadakan 3 kali seminggu sahaja. Di ladang juga, tidak terdapat kemudahan membeli surat khabar. Surat khabar boleh didapati di pekan-pekan seperti Merbau Pulas, Sungai Karangan dan Padang Serai. Orang yang hendak menonton wayang gambar terpaksa pergi ke Padang Serai di mana terletak sebuah panggung wayang yang tua.

Kemiskinan di kalangan pekerja estet adalah derisivasi secara relatif. Derisivasi relatif dalam konteks ini bermakna pekerja estet menerima pendapatan yang rendah yang hampir tidak cukup untuk memenuhi keperluan hidup asas. Perkhidmatan bas dan teksi terdapat di sepanjang jalan besar tetapi perkhidmatan ini berhenti selepas pukul 7.00 petang. Jadi, penduduk menghadapi masalah kalau hendak pergi ke sesuatu tempat atau balik dari tempat lain selepas pukul 7.00 petang kecuali mereka yang mempunyai kenderaan sendiri. Balai Polis kawasan ini terletak kira-kira 3/4 batu dari Bukit Karangan.

*Michael Stenson, Class, Race and Colonialism in
of British Columbia Press, 1980), Hal. 26.*

Boleh dikatakan bahawa perubahan dan peresapan berlaku dengan lambat di kawasan ini kerana kekurangan kemudahan sosial dan perhubungan.

Segala kesimpulan tentang aspek-aspek sosio-ekonomi yang didapati dari kajian ini tidak boleh menjadi gambaran yang sebenarnya di dalam estet. Data-data sahaja tidak cukup untuk membayangkan kehidupan yang sebenarnya di estet. Ini adalah disebabkan oleh pembatasan seperti ketidaksudian pekerja estet untuk memberi beberapa jenis maklumat. Namun demikian, kesimpulan yang boleh dibuat ialah bahawa pekerja estet hidup dalam keadaan yang miskin dan mereka merupakan satu kumpulan yang menjadi mangsa penindasan. Status kelas pekerja di dalam sistem ladang getah telah dicirikan oleh Michael Stenson⁷ sebagai

(NUPW) bukanlah satu kesatuan yang berkesan untuk memper-

"..... this informal but effectual bonding of the labourers to the estates and the consequent stunting of their opportunities and social consciousness that constituted the most exploitative aspect of the plantations system".

Kemiskinan di kalangan pekerja estet adalah deprivasi secara relatif. Deprivasi relatif dalam konteks ini bermakna pekerja estet menerima pendapatan yang rendah yang hampir tidak cukup untuk memenuhi keperluan hidup asas

---

⁷Michael Stenson, Class, Race and Colonialism in West Malaysia : The Indian Case (Vancouver : University of British Columbia Press, 1980), Hal. 26.

seperti makanan, minuman dan pakaian. Tetapi pendapatan ini tidak cukup untuk fungsi sosial yang sebenar seperti memelihara sebuah keluarga, menerima pendidikan yang sewajarnya dan menikmati kesihatan melalui makanan yang berzat. Sungguh pun kemudahan-kemudahan seperti perumahan dan perubatan disediakan oleh pihak majikan, ini boleh dikatakan tidak mencukupi dari segi kualiti. Jadi boleh disimpulkan bahawa sebahagian keperluan pekerja estet adalah dipenuhi tetapi dalam cara yang terhad sahaja.

Kebanyakan pekerja estet menerima gaji yang rendah dan tidak adil. Boleh dikatakan bahawa pekerja estet pada masa kini tidak mempunyai perlindungan yang kuat dari dasar pihak majikan yang dilakukan secara sewenang-wenangnya. Malangnya Kesatuan Kebangsaan Pekerja Ladang (NUPW) bukanlah satu kesatuan yang berkesan untuk mempertahankan dan memperjuangkan hak-hak pekerja di estet.⁸ Sungguh pun NUPW telah menuntut gaji bulanan untuk pekerja-pekerja estet, tuntutan ini tidak boleh diluluskan disebabkan sifat kerja itu sendiri. Ramai pekerja estet di Ladang Bukit Karangan tidak menjadi ahli NUPW sebab gaji berbeza di antara satu majikan dengan majikan yang lain dan pihak majikan tidak menggalakkan pekerja estet menjadi ahli NUPW.

Untuk menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapi,

---

⁸P. Ramasamy, "Status sosio-ekonomi pekerja-pekerja ladang di Malaysia", Persidangan Kebangsaan Pembangunan di Malaysia : Perencanaan, Perlaksanaan dan Prestasinya (Bangi : 1984), hal. 6. (New York, 1986).

Tambahan pula, ramai pekerja estet tidak sedar tentang peranan kesatuan tersebut.

4.2 Analisis Teoritis

Menurut Oscar Lewis⁹, ciri-ciri budaya miskin (culture of poverty) seperti kurang keyakinan, tanggungjawab ibubapa yang lemah, sikap rendah diri dan kerjasama komuniti yang lemah yang menggambarkan cara hidup yang negatif terdapat di kalangan golongan miskin. Dengan kata lain perkataan, budaya miskin mengakibatkan kemiskinan di kalangan golongan miskin. Teori Lewis ada kelemahannya. Budaya miskin tidak dapat dikatakan mengakibatkan kemiskinan kerana budaya miskin adalah hasil dari pengaruh hidup dalam keadaan yang miskin. Keadaan di estet mengakibatkan kemiskinan yang seterusnya menyebabkan golongan pekerja estet memiliki ciri-ciri seperti sikap yang tidak bersungguh-sungguh, kewajipan ibubapa yang rendah terutamanya dalam hal pendidikan anak, kurang inisiatif dan motivasi, tabiat suka minum arak yang dikatakan sebagai ciri-ciri budaya miskin.

4.3 Saranan-saranan

Untuk menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapi, itu kerana penempatan di estet tidak dapat diperluas lagi. Beliau juga mencadangkan unit kedai untuk pekerja

⁹Oscar Lewis, Five Families, Mexican Case Studies in the Culture of Poverty (New York, 1966).

sikap dan nilai di kalangan golongan yang miskin harus diubah. Mereka perlu menyedari bahawa cara untuk mencapai mobiliti sosial ialah melalui pendidikan. Pendidikan adalah harapan besar untuk mengubah corak masa depan pekerja estet dan keluarga mereka. Jadi taraf pendidikan patut ditinggikan dengan mengadakan kelas bimbingan untuk anak-anak pekerja estet supaya dapat mencapai kemajuan dalam bidang pendidikan. Sikap bahawa kaum wanita tidak perlu pendidikan yang tinggi juga patut dihapuskan kerana kaum wanita harus diberi peluang yang sama dalam bidang tersebut.

Satu cara untuk memberi peluang kepada pekerja estet membuat kerja **sambilan** ialah dengan mengadakan perusahaan kecil di rumah (cottage industry) di mana kaum wanita juga boleh terlibat dalam kraft tangan seperti anyaman dan lain-lain lagi. Ini bukan sahaja membolehkan pekerja estet menggunakan masa lapang dengan berfaedah bahkan boleh menambahkan pendapatan sesebuah keluarga. Dengan mengadakan bentuk perniagaan secara kecil-kecilan seperti menjual sayur-sayuran dan alat-alat keperluan juga boleh melahirkan sikap hormat diri dan berdisiplin di kalangan pekerja estet.

Penghulu Mukim Padang Meha mencadangkan supaya pekerja estet diperuntukkan rumah kos murah di Sungai Karangan. Mengikut beliau, cara penempatan ini boleh memajukan tempat itu kerana penempatan di estet tidak dapat diperluaskan lagi. Beliau juga mencadangkan unit kedai untuk pekerja estet yang berminat berniaga.

Dengan melancarkan program-program sedemikian, diharapkan agar taraf hidup pekerja estet dapat dipertingkatkan.

Daftar-Isi

Abdul Kadir bin Wan Yusoff. *Malayans and the Environment*.
Malayan Jan. 1971. Kuala Lumpur, 1974.

Collette, B.J. "Malaysia's Forgotten People: The
Cultural Identity and Socio-Economic Status of the
Sampah-sarap Berselerak Di Tepi Rumah
Asian Studies. Vol. 7, Holland, 1975.

Latihan Ilmiah B.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur,
1971.

Jomo, K.S., et. al. *Early Labour: Children at Work in
Malaysian Plantations*. Kuala Lumpur: Indian and Malay
Slavery Society for the Protection of Human Rights, 1964.
Kandiah, N. and Lim, J.B. "Nutritional Status in a Rural
Estate Community". *Medical Journal of Malaysia*
Vol. 31, No. 4, 1977.

BIBLIOGRAFI

- Abdul Kadir bin Wan Yusoff. Kajian sosio-ekonomi komuniti nelayan dan petani. Tesis M.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1974.
- Colletta, N.J. "Malaysia's Forgotten People : Education, Cultural Identity and Socio-Economics Mobility Among South Indian Plantation Workers". Contribution to Asian Studies. Vol. 7, Holland, 1975.
- Daniel, J. Rabindra. A Socio-Economics Study of the Indians in the Rubber and Oil-Palm Estates of Perak and Selangor. M.A. Thesis, Department of Indian Studies, University of Malaya, Kuala Lumpur, 1978.
- _____, "A General Survey on Education Amongst the Malaysian Indian Plantation Community". Malaysia in History. Journal of the Malaysian Historical Society. Kuala Lumpur, 1981.
- _____, "Poverty Among The Malaysian Indian Plantation Communitiy". Jurnal Pengajian India. Vol. 1, 1983.
- Goldhamer, Herbert. "Social Mobility", David L. Sills (ed.), International Encyclopedia of the Social Sciences. Vol. 14, 1968.
- Hussein bin Mohamed. Struktur dan Organisasi Socio-Ekonomi kawasan Majlis Tempatan To' Uban, Pasir Mas, Kelantan. Latihan ilmiah B.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1971.
- Jomo, K.S., et. al. Early Labour : Children at Work on Malaysian Plantation. Kuala Lumpur : Insan and Anti-Slavery Society for the Protection of Human Rights, 198
- Kandiah, N. and Lim, J.B. "Nutritional Status in a Rural Estate Community". Medical Journal of Malaysia. Vol. 31. No. 4, 1977.

- Karupiah, Rajan. Kemiskinan Luar Bandar : Fokus Pekerja Ladang. Satu kajian kes di Ladang Bidor, Tahan, Bidor, Perak. Latihan ilmiah B.A., Universiti Malaya Kuala Lumpur, 1984.
- Kelsall, R.K. Stratification. London : Longman Group Limited, 1974.
- Lewis, Oscar. Five Families, Mexican Case Studies in the Culture of Poverty. New York, 1966.
- Lo, Eddy. "Epidemiology of Endemic Disease in the Plantation in Peninsular Malaysia". The Family Practitioner. Vol. 5, No. 3, Kuala Lumpur, 1982.
- Marimuthu, T., The Influence of Home Background on the Educational Careers and Aspirations of Tamil Youths in Peninsular Malaysia. Ph. D. Dissertation, University of Manchester, England, 1975.
- Mazidah bte Haji Zakaria. Susunan ekonomi dan sosial Kampung Changkat Larang, kawasan Simpanan Melayu, Perak. Satu kajian tentang perubahan ekonomi dan sosial dalam sebuah masyarakat kampung Melayu. Tesis M.A., Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1967.
- Minhat bin Mion. Pekerja-pekerja Estet dan Masalah-masalah. Satu kajian ke atas Estet Bulumong, Tangkak, Johor. Latihan ilmiah B.A., Jabatan Pengajian Melayu, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, 1971.
- "Poverty Among Indians : Poor Prospects of Upward Mobility". Business Times. May 5, 1981.
- Ramasamy, P. "Status sosio-ekonomi pekerja-pekerja ladang di Malaysia". Persidangan Kebangsaan Pembangunan di Malaysia : Perencanaan, Perlaksanaan dan Prestasi-nya. Bangi, 1984.
- Sandhu, K.S. Indians in Malaya : Some Aspects of Their Immigration and Settlement (1786-1957), London : Cambridge University Press, 1969.

- Sarjit Singh, J. "Education, Social Origins and Social Mobility in Petaling Jaya, Malaysia". Journal of Educational Research. Vol. VIII, Faculty of Education, University of Malaya, Oct. 1977.
- Socio-Economic Research Unit. "Poverty". Malaysian Business. March 1, 1984.
- Stenson, Michael. Class, Race and Colonialism in West Malaysia : The Indian Case. Vancouver : University of British Columbia Press, 1980.
- Syed Husin Ali. Social Stratification in Kampung Bagan. M.A. Dissertation, University of Malaya, Kuala Lumpur, 1962.
- Townsend, Peter. The Concept of Poverty, London : Heinemann Educational Books, 1970.
- Wilson, Peter J. A Malay Village and Malaysia; Social values and rural developments. New Haven : Hraf Press, 1967.
- Yang, Hsin-Pao. Fact-Finding With Rural People; A Guide to Effective Social Survey. Food and Agricultural Organisation of the United Nations, 1965.

Penerbitan Kerajaan

- Jabatan Perangkaan Malaysia. Laporan Am Banci Penduduk. Kuala Lumpur, 1983.
- Kementerian Kewangan Malaysia. Laporan Ekonomi 1983/84. Kuala Lumpur, 1984.
- Kementerian Kewangan Malaysia. Laporan Ekonomi 1984/85. Kuala Lumpur, 1985.
- Kementerian Pelajaran. Laporan Murad. Kuala Lumpur, 1973.
- Malaysia, Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985. Kuala Lumpur, 1984.
- Malaysia, Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985. Kuala Lumpur, 1981.

Ministry of Labour and Manpower. Annual Report. Kuala Lumpur, 1973.

Ministry of Labour and Manpower. Labour and Manpower Report. Kuala Lumpur, 1980.

Ministry of Labour and Manpower. Labour Indicators. Kuala Lumpur, 1980.

Socio-Economic Research Unit, Prime Minister's Department. Socio-Economic Study of Rubber Estate Workers. Kuala Lumpur, 1981.

UNIVERSITI MALAYA

BORANG SOAL SELIDIK

NAMA RESPONDEN

ALAMAT RUMAH

JAWABAN					
1	2	3	4	5	